

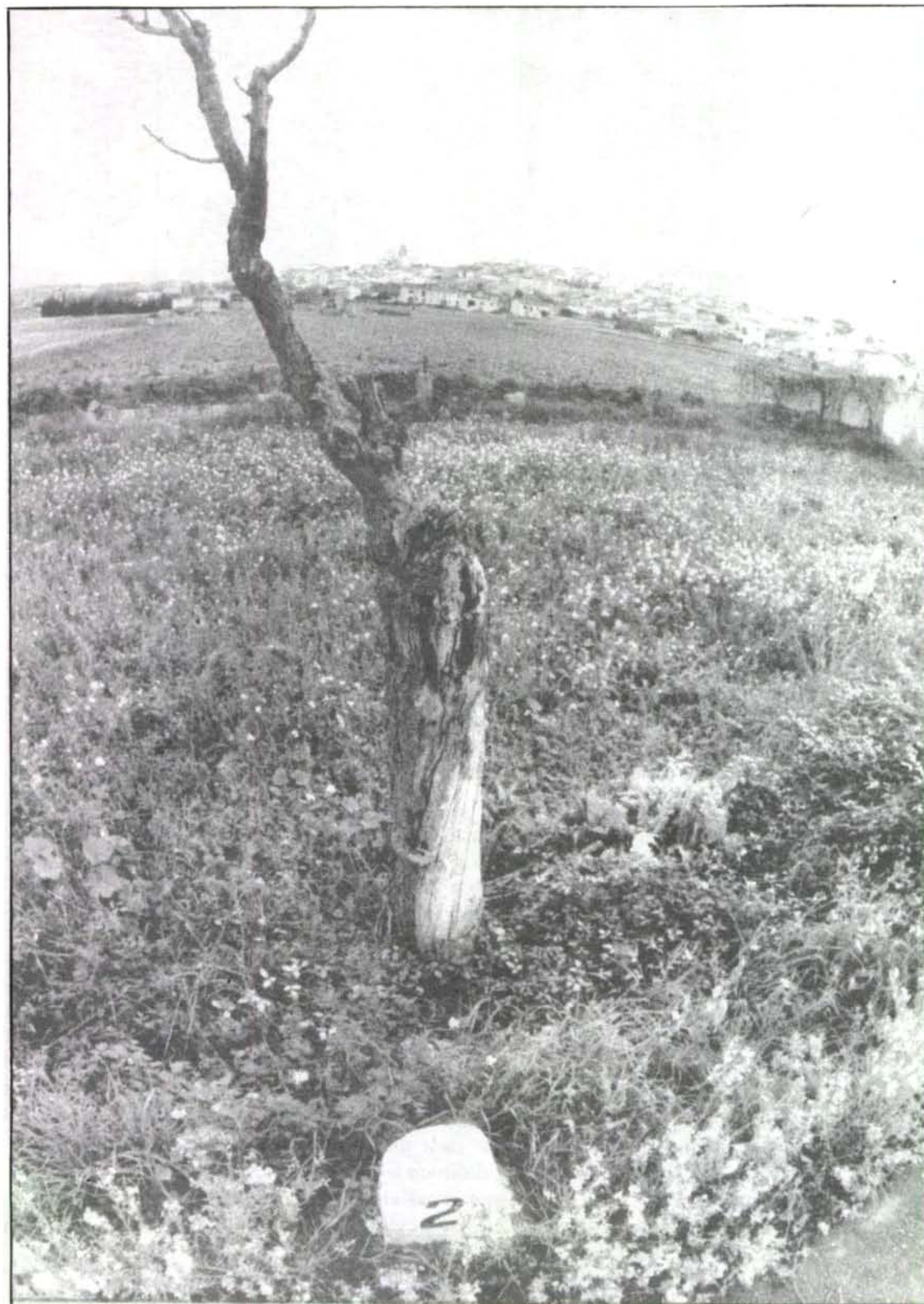
BONA PAU

PREMSA
CORONA

Núm. 459 Any XXXIX

MONTUÏRI

MAIG 1991

*Un nou
partit a
darrera
hora:
Convergència
Balear.*

*Les 4
formacions
polítiques
ofereixen
les llistes
i els
programes*

*L'ambient
electoral
comença a
caldejar-se*

*Aprovat el
pressupost
municipal:
65 milions*

*Les infantils
de bàsquet
campiones
de grup*

*L'arbre, abans
revingut i esponerós,
ara roman abandonat,
en perill de mort,
però pot revivre,
com Montuïri, allà
enfara, amb l'arribada
d'aires renovadors i
vivificants.*

HISTÒRIA DEL SANTUARI DE LA MARE DE DÉU DE LA BONA PAU (VI)

En el segle XVIII el poble pujava dues vegades a l'any al Puig: La tercera festa de Pasqua i el 29 de setembre (Sant Miquel)

(Continuació)

No sols per trists motius pujava el poble de Montuïri al seu Santuari, sinó també per gaudir de tant en tant d'una alegre expansió a la seva ombra protectora. Ja en el segle XVIII, quan els frares franciscans intentaren instal·lar-se en el Puig, entre altres coses es comprometeren a respectar el costum que tenia el poble de pujar allà dues vegades a l'any: la tercera festa de Pasqua, per honorar la Verge, i dia 29 de setembre per festejar Sant Miquel. Ens consta que devers l'any 1814 es completava la festa religiosa amb un animat ball al so de les xeremies i tamborí, a l'estil del país. A la festa de 1822 s'entregaren a l'obrer del Puig 55 lliures, 11 sous i 8 diners producte del ball, de la collecta de l'ofertori de la missa i de tot lo recaudat a la bacina de la Verge durant l'any (20).

Aquella bulliciosa festa es conserva encara avui en dia. Hi pren part tot el poble amb les autoritats locals davant i tampoc manca el típic ball de copeos i mateixes, als acords de la banda municipal.

Acrediten igualment la devoció de Montuïri a la seva Verge els molts d'ex-vots que allà s'acumularen anys enrera. A l'inventari de 1786 trobam consignada una llàntia d'argent, que l'havien donada a la Verge per una promesa. Quan l'any 1823 —any turbulent i calamitosos tant per a la religió com per a la pàtria— es va disposar tota la recollida de la plata que hi havia a les esglésies per encunyar moneda, se'n duqueren del Santuari de la Bona Pau, 111 botons d'argent, 5 creus d'argent, 8 peces d'argent, 17 presentalles, una balança d'argent, un reliquiari i una corona d'argent. Totes aquelles joies eren altres tants obsequis de montuïrers agraits a la Mare de Déu.

ALTRES PROVES DE DEVOCIÓ

Una altra classe d'ex-vots molt singulars feien també a la Mare de Déu les possessions veïnades de Son Comelles, Son Collell, Mianes i Son Miró. Hi havia sempre a les seves guardes una ovelleta

Fa 200 anys, a la "Festa des Puig", la gent allà "ballava al so de les xeremies i tamborí." Enguany, igualment: mentre uns enrevoltaven la taula, altres gaudien dansant, animats per la banda de música.

que era per a la Verge, i que els pastors anomenaven s'ovella de la Mare de Déu, i quan arribava la festa anual feien la presentació d'aquesta al Santuari. Quins costums tan cristians els dels nostres honorats pagesos!

Entre el clergat de Montuïri es va distingir per la seva gran devoció al Santuari del Puig, el Dr. D. Guillem Garau, Beneficiat que fou de la parròquia de Sant Miquel de Palma. Aquest, en el seu testament atorgat l'any 1829, deixà un cens perpetu anual de cinquanta set lliures, *para que se celebrase anualmente y perpetuamente una misa todos los domingos y fiestas en el oratorio del Puig de S. Miquel, en que se venera Ntra. Señora bajo la invocación de la Bona Pau, destinando por caridad de cada una doce sueldos (dos pesetas), debiendo ser celebrada, tanto en invierno como en verano, a la hora que saldrá el sol y conchuida, haya de rezar cada vez el sacerdote un responso por el alma del fundador y por las almas de sus padres.*

Aquesta deixa s'executà totd'una després de la seva mort, ocorreguda el 21 de març de 1831, nomenant-se un sacerdot encarregat de complir-la (21).

Una altra prova eloqüent d'aquesta devoció són les notables reformes dutes a terme en el Santuari per la pietat dels montuïrers. La primitiva església tenia el sòtil de canyís i morter sostengut per unes bigues, motiu pel qual fàcilment s'hi produïen goteres i les reparacions no s'aturaven mai. Prop de l'any 1840 es resolgué substituir-lo per una forta volta de mitjans, que és la que actualment veim. Encara s'hi poden llegir aquestes dates i aquests noms: Dament la volta del cor: 1869. En el primer tram: *Micael Poció y devots.* 1843. En el segon tram: 1845. I davall de la trona: 26 marzo 1855.

(Continuarà)
Gaspar Munar, M.SS.CC.

(20) V. BONA PAU, núm. 26.

(21) V. BONA PAU núms. 49 i 50.

Les tres "des"

Hem encetat el mes de maig. Les eleccions municipals i autonòmiques estan a la vista. I amb elles la moguda de sempre. Però no, aquesta vegada no és com a les votacions anteriors. Una dotzena d'anys d'anar lliurement a les urnes han estat suficients per acabar amb l'eufòria que propiciaren els inicis de la democràcia. Tal vegada havia d'esser així. No ho sé. El que sí sembla és que no tenim remei: de l'eufòria hem passat a la DEcepció, la DESconfiança i el DESencís. És el que anomenen les tres "DES", i aquest és el títol que encapçala la meua reflexió.

"Ara ni amb coca". Aquesta era l'expressió que emprava un polític per descriure l'absentisme de la gent davant les eleccions. Preocupa aquest fet de "mantenir-se al marge" de la política. Són molts els qui no volen afiliar-se a un partit polític. Costa moltíssim trobar persones per anar de cap de llista. Són massa els qui s'han cremat, gastat i cansat. Manca participació, no tan sols als "mitins" (d'aquí la frase "Ara ni amb coca") sinó en la cosa pública en general. Per part dels partits polítics falla la imaginació a l'hora d'elaborar els programes, i per part del poble manca interès per conèixer aquests programes.

La inèrcia del "val més lo dolent conegut que lo bo per conèixer" és un altre dels handicaps amb el que han de comptar la majoria dels partits polítics. El fantasma de l'abstenció assusta els grups que han tengut la gosadia de presentar una candidatura.

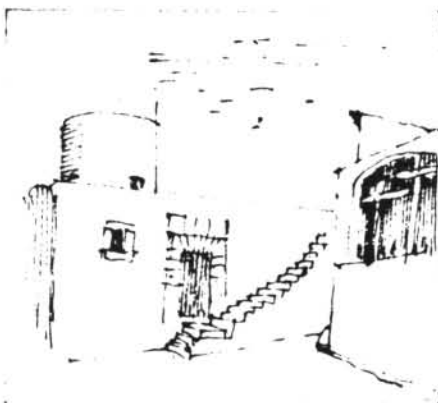
El panorama no és gens optimista ni engrescador, i aquesta afirmació és una constatació que sembla que es dona a molts d'indrets.

Vaig sentir un comentari, que per fidelitat transcriu literalment, que deia així: "Molts de pobles tengueren més bons batles en temps d'En Franco que no actualment, i això no va en contra de la democràcia, va més bé pels batles que ara defensen els ports espor-

Consideracions sobre els programes electorals

Encara que qualcú amb una manera un tant despectiva es pregunta: ¿per què serveixen els programes electorals?, no pensa que hi ha moltes persones que es preocupen per la vida pública del poble. I de la mateixa manera que quan un ha d'edificar una casa desitja tenir els plànols fets pels tècnics i decidir-se quan li agraden, també vol disposar dels projectes que han elaborat els diferents partits polítics que aspiren a ocupar els escons municipals, per elegir, quan sia l'hora, el que oferisqui més garanties d'afavorir el bé comú i al mateix temps apunti a enfocar degudament les necessitats i aspiracions de tota la comunitat.

Les mancances de Montuïri són més o manco conegudes per tots,

Encara que el panorama "no és gens optimista ni engrescador" exigirem un Montuïri "on la vida sia de cada dia més plaent"

tius, que es dediquen a l'especulació qualificant terrenys, etc. etc." Tant si aquesta opinió és d'una sola persona com si expressa el parer d'altres, crec que ens hauria de fer reflexionar a fi de prendre consciència del moment important que vivim i de la nostra responsabilitat com a ciutadans davant unes eleccions. Ens hi jugam una part del nostre futur, almanco el de quatre anys.

Andreu Genovart

Nota.- Aquest article l'he escrit tenint en compte tota la realitat mallorquina i una sèrie de dades que m'han arribat. No sé si es pot aplicar al moment que viu el nostre poble de Montuïri.

els projectes que tindrà cada partit possiblement diferiran un poc uns dels altres. Després vendrà la manera com s'hauran de dur a la pràctica. I també desitjarem conèixer les persones en les quals despositarem la nostra confiança; no sols perquè ens governin, sinó perquè durant els vinent quatre anys millorin la convivència i tota la vida del nostre poble. Es per això que tots els qui tenim més de 18 anys haurem d'elegir les persones que assumiran la responsabilitat de governar, encara que després, freqüentment és el mateix partit el que decideix moltes coses.

Després, una vegada passades les eleccions, els electors tendrem dret a exigir als elegits la realització del programa. Ja se sap que en el nostre poble els medis no són molt abundants, més bé escassos, motiu pel qual no s'ha de confiar en allò que no es té. El poble ja no creu en promeses, sols confia en les realitats; considera que no basta bona voluntat, ni tan sols es fia del tot dels que es tenen per honrats homes públics. Avui el poble necessita dirigents que sàpiguen resoldre els problemes amb decisió, persones capaces d'enfocar degudament les necessitats del poble, montuïrers engrescats en despertar inquietuds, homes que facin del nostre poble una vila on la vida sia de cada dia més plaent.

Aquests dies sentim contar alabances i elogis dels qui aspiren a ocupar els escons municipals, però també per tot arreu se'n treuen defectes i reprovacions. Qualcú, dissortadament, ho fa amb intencions mancades de noblesa. El fet cert és, però, que tots voldríem que els qui han de dur el timó del nostre poble fossin exemple des de molts de caires, ja que ningú es perfecte, i que el programa electoral, tan ben concebut, sia realitzat satisfactòriament, i així anar construint, dia rera dia, el Montuïri millor que tots desitjam.

Onofre Arbon

JOAN VERGER POCOVÍ

El President del Consell Insular examina la seva tasca d'aquests 4 anys de govern

Acostant-se la fi dels 4 anys d'aquesta legislatura hem volgut que el montuïrer que ha ocupat el més elevat càrrec polític dels nostres dies i possiblement de tota la història, s'examinés a ell mateix i considerés tant les principals realitzacions com les mateixes desil·lusions des de la Presidència del Consell Insular de Mallorca.

I Joan Verger Pocoví, de Son Palou, d'una manera senzilla i sense cap classe de pretensions, ens ha fet un breu resum, naturalment des del seu punt de vista, amb el doble caire de mallorquí i montuïrer.

—Durant aquests quatre anys que has estat president del C.I.M., ¿quines han estat les teves millors satisfaccions?

—En concret podríem resumir-les en quatre. Una, la de potenciar els serveis d'Acció Social mitjançant el conveni entre els Ajuntaments; una obra que fa quatre anys era difícilment pensable que la poguessin tenir tots els municipis, com és el servei d'assistència social, tal com la tenen. Ha estat el resultat d'una feina conjunta, ajuntaments i C.I.M., el que ho ha fet possible. Un segona fou la de potenciar el "Serpreisal", o sia els bombers del C.I.M., els quals han demostrat que en casos d'emergència aquests serveis són una peça clau, tal com s'ha vist en les darreres inundacions. Els bombers del "Serpreisal", juntament amb els cossos especials de la Guàrdia Civil, són els que han tret "ses castanyes des foc". Una altra satisfacció, ¿per què no dir-ho? (es pregunta a ell mateix), fou la compra de la Dragonera, de la qual n'estan contents tots els mallorquins: una illa que quedarà totalment protegida. I finalment la quarta satisfacció fou la de l'aprovació del pla quadriennal que dotarà tots els municipis i totes les zones urbanes de Mallorca la conducció d'aigües brutes i netes. Jo cec que a nivell de resum, són les quatre realitzacions de les que jo em sent realment satisfet.

—Passem ara a l'aspecte contrari. ¿Quines han estat les principals desil·lusions?

—Les desil·lusions parteixem moltes

vegades de les incomprendions i dels propis membres del mateix partit, que pensen que perquè en Joan Verger és el President del Consell, els pot arreglar tots els seus problemes. I en aquest sentit és molt trist i em dol comprovar com qualche persona es molesta amb un, pensant que li ha de resoldre tots els problemes personals, quan el problemes personals no es resolen a través d'una amistat política. I d'aquests també n'hi ha molts.

—Hi ha hagut possiblement empreses que has volgut realitzar i no has pogut..

—Hi ha hagut una cosa en concret que m'hagués agradat poder fer i no he fet, i és la remodelació de la Misericòrdia. Un altre projecte era el de finançar, d'una manera més positiva, l'hospital psiquiàtric: són dos temes pendents, dels quals: del primer no s'ha pogut donar quasi cap passa, perquè ha estat impossible un acord amb l'Ajuntament de Palma, així s'ha de dir; i del segon, s'ha donat una primera passa —del tema del psiquiàtric—, com és la de la millora del mateix centre, però no s'ha fermat amb un conveni seriós, sinó amb un acord puntual, que si bé és una primera

passa, encara se n'han de donar moltes més. Aquests són els dos temes que de qualche manera queden pendents.

—Respecte a la sanitat, ¿no s'hagués pogut fer més?

—Sí; sobretot per millorar l'assistència psiquiàtrica, com he dit. Però n'hi ha un altre, referit a sanitat, com és el de no haver estat capaç d'arribar a un acord amb totes les altres institucions, perquè així ha d'esser; institucions com l'Ajuntament de Ciutat, Comunitat Autònoma i Administració Central, per poder fer un gran hospital de malalts crònics. I de no poder-se fer aquest gran hospital, deixar resolt el problema de tants de malalts crònics com hi ha. És un altre tema pendent de resolució, que tant es pot incloure dins l'assistència social com dins la sanitat, i existeix a nivell de tota Espanya.

—Amb altres paraules, això vol dir que cas de continuar 4 anys més, aquests problemes es podrien resoldre..

—Per aquí anam. Seria un dels temes amb els que treballaríem més seriósament.

—Una pregunta tal volta un poc indiscreta: ¿Han vengut molts de montuïrers a demanar ajuda al Consell?

—N'han venguts bastants, com era lògic, però han vengut tants de montuïrers com porrerencs, com de Capdepera. És a dir, i això és ben cert: no podem negar que el fet d'esser montuïrer arriba a sorgir. I com que, per altra part, sempre m'ha agradat sortir per Montuïri, han vengut molts de montuïrers aquí o allà a demanar ajuda, unes vegades particulars i altres per a una associació. Ara bé, són dues coses diferents: quan véns a demanar ajuda d'una manera particular, si pots, s'ha de fer; i si no, no s'ha de fer. I això, tal com comentàvem abans, qualche disgust m'ha costat.

—¿Es podrien concretar algunes realitzacions dutes a terme a Montuïri durant aquests quatre anys de presidència de Joan Verger al Consell Insular?

—Vull dir abans que si hagués estat un altre al front del Consell, també

(Continua a la pàgina següent)

(Ve de la pàgina anterior)

s'haguessin aconseguit. Crec, per con-
testar, poder recordar que era impor-
tant fer-se i s'ha fet, la conducció d'ai-
gües brutes de la zona del cementeri cap
a la depuradora, un tema que realment
s'havia de solucionar. Un altre que tam-
bé s'ha lograt, i és el conveni amb en
Joan "Comelles", amb el qual s'ha fet
possible que l'Ajuntament de Montuïri
disposi de quasi 10.000 metres quadrats
devora el camp Es Revolt, allà on ja
s'hi ha aprovada la piscina municipal i
allà on hi haurà espai suficient per fer
tota la resta d'instal·lacions esportives
i necessàries. També crec que s'ha d'es-
mentar la construcció de la residència de
la Tercera Edat, de la qual dues fases ja
estan aprovades i s'està fent. El tema de
la Creu Roja, que en un moment donat
va determinar que se n'anaven de Mon-
tuïri; i l'Ajuntament i el C.I.M. varen
haver de córrer per cercar medis econò-
mics per fer un nou edifici, el qual
s'està construint en aquests moments.
D'aquesta manera els soldats de Mon-
tuïri podran continuar fent el servei
militar allà mateix. I darrerament i com
a cosa molt important és la inclusió de
Montuïri, del seu casc urbà, dins el pla
quatrienal d'aigües, d'infraestructures
hidràuliques, que dotarà la vila d'aigua
potable, cosa necessària a tots els ajunta-
ments. Per cert que aquests dies ha sor-
tit una directriu que obliga tots els
Ajuntaments a tenir depuradora i xarxa
d'aigües netes i brutes. Essent així, crec
que ens haurem anticipat, tant el Con-
sell com Montuïri, a la remodelació que
demana la Comunitat Europea. Aques-
tes són obres fetes a través de l'esforç
de l'Ajuntament i també amb la partici-
pació del Consell. I encara que jo no hi
hagués estat, crec que també moltes
obres s'haguessin pogut fer en el nostre
poble. De totes maneres tenc la satisfac-
ció d'haver dotat d'un pla sanitari a Ma-
llorca, i és per això que em consider, si
hi cap, satisfet de la feina d'aquests
quatre anys.

—I si no és batle de Montuïri un del
P.P. i Joan Verger presideix el C.I.M.,
¿continuarà recolzant de la mateixa
manera les propostes que vénen del
nostre Ajuntament?

—Basta veure el que férem abans
d'esser president i tant com feim ara per

Principals satisfaccions de Joan Verger

- Potenciació dels serveis
d'Acció Social.
- L'eficàcia dels bombers
del Consell Insular.
- La compra de la Dragonera.
- L'aprovació del pla quatrienal
d'aigües netes i brutes.

Desil·lusions més importants

- La manca de remodelació
de la Misericòrdia.
- La no finançació de l'hospital
clínic.
- La inexistència d'un hospital
de malalts crònics.
- Les incomprensions de
membres del mateix partit.

atendre tantes peticions que vénen
d'Ajuntaments que no són governats pel
nostre partit. A Montuïri, sia el que sia
el qui governi, arribaran totes les sub-
vencions que sia possible; i li donarem la
mà de la mateixa manera que si són del
mateix partit. Hem de mirar el bé del
poble i no els qui governen, quan es
tracta d'aportar en justícia tot quant es
pugui. Hem de pensar que el qui ho

demana és Montuïri i no el partit que
en aquell moment governa.

Encara sortiren més temes, Joan Ver-
ger va enumerar altres projectes, però
convé esperar que hagi passat el 26 de
maig, quan les urnes hagin dit la defini-
tiva paraula. Aleshores serà l'hora de
divulgar-los.

Onofre Arbona

LES GLOSES DEL SOPAR DELS TRUQUERS DE CAN "PIERES"

Salutació als guanyadors

(9 abril 1991)

Amb amor i simpatia
es truquers vull saludar;
molts d'anys ho pogueu jugar,
tant per perdre com guanyar,
amb salut i alegria;
lo que més m'agradaria
que jo m'hi tornàs trobar,
perquè per aquest sopar,
que cap cosa hi pot faltar,
no en solen fer cada dia.

Es Ropit ha fet primer,
que ell per això treballava;
ja hi va fer una altra vegada
que anava amb so peixeter.
¿Què va passar? Jo no ho sé,
i enguany cercà es vidrier,
cosa molt ben acertada;
que hi faceu cada vegada
i jo ho vegi si convé.

En Toni de Can Pieres
és un jove de bondat;
ell sempre ho ha demostrat;
no sé si ho heu reparat
que sempre està enrevoltat
de ses més guapes femelles;
Toni, amb ses meves maneres
sempre dic sa veritat:
per lo que te tenc tractat
te desig felicitat,
salut i prosperitat,
i en trobar-te amb llibertat
puguis anar a jeure amb elles.

Miquel Massanet "Parri".

Complaença dels vencedors

Fent ses obres agradoses
tothom queda conformat;
i de tot cor i voluntat,
en aquest campionat,
no hem de deixar oblidat,
pes combat que han aguantat,
un "aplauso" a ses senyores.

Pes llebeig i es migjorn
i es mestral ensafranat,
de pertot m'han atacat,
però he vençut es combat
amb N'Andreu an es costat;
tots dos junts hem conquistat
sa faixa de "campeon".

Ja vos don sa despedida
d'aquest acte tant hermós,
oh públic victoriós,
amb una gran simpatia,
i a tots vos demanaria
que amb sa mateixa alegria
no mos falti valentia
per lluitar el noranta-dos.

An aquest acte don fi
amb salut i alegria;
qui és correcte dins sa vida
sempre sol tenir un bon fi;
te salut, Miquel "Parri";
Déu te pugui protegir;
seguint es mateix camí
que molts d'anys puguis venir
en sa nostra companyia.

Gabriel Cerdà "Rupit"

Rafel Ribas Verger, de Son Reus

Després de residir 30 anys a França encara ve dues vegades cada any a Montuïri

Un encara recorda en Rafel Ribas Verger, el fill d'en Rafel de Son Reus i de na Catalina "Pelut" quan durant la dècada dels 50 era delegat del "Frente de Juventudes" a Montuïri i tenia una gran ascendència damunt els adolescents que participaven en competicions, sobretot atlètiques, aquells nombrosos viatges pel nord d'Espanya acompanyant als lots esportistes... Això era en Rafel, aquell que un bon dia de la primavera del 58 deixà el nostre poble per anar-se'n a residir a França...

—¿Per què te n'anares?

—Era jove i tenia molts de desitjos de viatjar i descobrir món. I vaig voler provar com m'anirira per França.

—¿Tengueres problemes a la teva anada?

—(Un poc fent la mitja, contestà:)

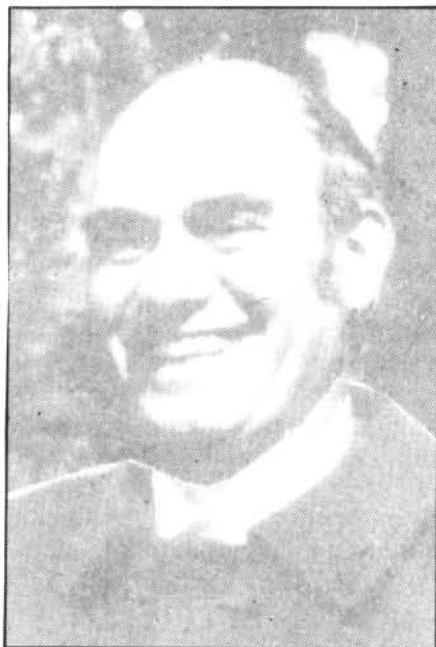
—Quan un se'n va, sempre té problemes... i molts. Me'n vaig anar a França a fer un curs a l'Aliança Francesa, pagat pel Sindicat Espanyol Universitari. A París, a la mateixa Aliança vaig fer un curs de cultura francesa. Però en aquell temps no podies romandre més de tres mesos allà; a no ser que l'estat francès et donàs permís per sis mesos, al cap dels quals encara es podia renovar. I com que estava relacionat amb el "Frente de Juventudes", em facilitaren l'estada.

—De París, ¿a on te n'anares?

—Una vegada passats els sis mesos vaig cercar feina. De tot d'una no en trobava. Més envant vaig trobar un cosí dels "Mestrets", que estava a París i em donà diferents direccions de mallorquins a Le Creusot, a Borgogne. Els vaig escriure i vaig trobar un patró per fer feina. Que per cert era descendent de mallorquins.

—¿Què fèieu per allà?

—Generalment els mallorquins es dedicaven a vendre fruita o a restaurants a França, per altra banda, arriba molta gent estrangera... els italians feien de picapedrers, els grescs, una altra cosa... Tothom s'aficava allà on podia. Això era pels voltants de l'any 60.

—¿O sia que ja fa més de 30 anys que has deixat de residir a Montuïri?

—Sí, però sempre he estat relacionat amb el poble.

—Els teus pares, ¿quedaren a Montuïri?

—Sí. Encara tenc la meua mare que viu amb el tio Toni "Pelut", de qui és germana. Mon pare morí el 63. Els va saber molt de greu que me n'anàs.

—¿Cada quin temps "toques mare"?

—Venc aproximadament 2 ò 3 pics cada any. Hi ha hagut temporada venir cada 2 mesos. He arribat a venir amb avioneta des de Lyon, també he vingut amb un petit "Jep" (que és un reactor de 12 places). Altres vegades he vingut amb un "Mister-10"... també he vingut amb vaixell des de Barcelona. Et vull dir que quan el meu cunyat comprà una finca a Pollença, pels anys 77 i 78, i venguérem 7 ò 8 vegades cada any.

—¿Què recordes amb enyorança de la teua joventut a Montuïri?

—Tot. La gent de la meua edat visquérem molt alegrement; encara record aquell passeig dels diumenges, per plaça i el carrer Major amb aquella gent que mirava de damunt els graons. Record el futbol dels diumenges horabaixa, i tantes coses com hi havia en aquell temps. I Sant Antoni, i les novenes...

—¿I a França, què fas ara?

—Tenc una empresa que vaig comprar el 66 a un mallorquí, un tal Riera, que a la vegada l'havia comprada el 31. És de compra-venda de fruits frescs, en gros. Els venem a diferents mercats a un rodó de 60 a 70 quilòmetres. Proveïm tres poblacions del voltant. Abans tenien 550 clients, que eren botigues, als quals els repartia la fruita amb 12 camions i una vintena d'empleats. Ara ja tenim 25 vehicles i 47 persones a qui donam feina. Som l'empresa més important d'allà. Anam a Marsella a cercar els productes, ens eixecam molt dematí, recollim la mercaderia i després la repartim.

—¿I encara ara?

—Ara totes aquestes botigues han tancat. D'aquests 550 n'han quedat 15 perquè han obert supermercats. Són tres pobles com el que visc, d'uns 30.000 habitants amb 4 ò 5 supermercats. El sistema que vaig començar se n'ha anat en orris. Però el que tenim ara és per l'estil, o sia que servim quasi sols a supermercats d'una població de 100.000 habitants.

—¿Què et consideres: montuïrer o extern?

—Jo som mallorquí de Montuïri. I la meua dona també és mallorquina. La vaig conèixer allà i ens casàrem i hem tengut dos fills.

—¿Com us tracta la gent d'allà?

—Sempre m'han tractat molt bé. Esser mallorquí no ha estat mai un handicap, sinó tot el contrari, m'ha ajudat a obrir-me camí.

—¿Tengueres problemes de llengua?

—No. Com que abans d'anar-me'n ja sabia un poc de francès... i a més, els mallorquins n'aprenen molt aviat, ja que el francès té les mateixes arrels. A més, tot d'una anava a escola per aprendre'l bé. I ara tenc un accent francès com els d'allà. I el vull conservar perquè és una manera de reafirmar els seus orígens.

—¿Enyores la vida de Montuïri?

—No podem situar les coses damunt l'enyorança. Encara que a un li agradin

(Continua a la pàgina següent)

Segons en Rafel Ribas, "a Montuïri tenim moltes coses bones i no sabem vendre la seva imatge".

Considera que "la gent d'avui viu més de cara a l'exterior i sembla que aquella vida de poble que abans hi havia, existeix molt manco"

(Ve de la pàgina anterior)

molt les coses de Montuïri, quan ha partit ha de saber adaptar-se a les d'allà on va. Enyor els anys de joventut, arrib a Montuïri i vaig a veure els amics.. i això per a mi és emocionant.

—Ara, en aquest poc temps que hi has estat, ¿quina mancança trobes a Montuïri?

—Encara que n'hi hagi que trobin Montuïri lleig, jo el trob "guapo". Per altra part són molts els montuïrers i mallorquins en general, que desconeixen la seva cultura i no entenen la manera de ser. A Montuïri tenim moltes coses bones i no sabem vendre la seva imatge. Els Cossiers.. el Puig.. i si gratam trobarem moltes coses més. Aquesta és la imatge que hem de vendre.

—¿Quins canvis has notat en aquests 30 anys que fa que te n'anares?

—Cada vegada que vénc el trob canviat. Fa trenta anys Montuïri tenia una vida local pròpia, tothom es coneixia, i ara possiblement també, en aquell temps estàvem més tancats, vivíem més "intra muros". Avàvem a plaça, al barbers, a la Sala Mariana, al futbol.. i ens bastava. De tant en tant n'hi havia que els dissabtes anaven a Ciutat perquè allà feien negocis, però la gent quedava al poble. Aleshores estava organitzat de

**MANCOMUNITAT DEL PLA
Serveis Socials**

Els plans per a 1991 d'aquests serveis són els següents:

- El servei d'ajuda a domicili, per a persones amb greus problemes per valer-se d'elles mateixes.
  - Alcoholisme i altres toxicomanies, que inclou prevenció en l'abús de l'alcohol i assistència en Creu Roja.
  - Tercera Edat: un estudi per a rehabilitació de menjadors mancomunats.
  - Disminuïts: La seva integració en els camps escolar, laboral i social.
- Per a peticions, orientació i assessorament, els dilluns matí a l'Ajuntament.

tal manera que no hi havia necessitat de sortir. Vivíem més intensament que no ara. Tenc la impressió que la gent d'avui viu més de cara a l'exterior i sembla que aquella vida de poble que abans hi havia, existeix molt manco. A lo millor érem més beneïts. A mi, que he viatjat molt i he vist moltes coses, m'agradaria més trobar la vida de poble d'abans, aquella vida que vàrem viure quan érem petits i joves, que no la d'ara. Sols veus molta gent per Sant Bartomeu, i quatre vells.

—Pel que veim et sents mallorquí i montuïrer..

—Els meus fills i tots, xerram mallorquí. Durant les vacances venien a Mallorca i a Montuïri. Ara ja són majors, però el xerren. A vegades parlem en francès i ells contesten en mallorquí. Tots dos saben música i un toca piano. M'atrevesc a dir que quan se'n va de Montuïri tal vegada se sent més montuïrer que els que queden.

—Ja per acabar, ¿vols dir qualque cosa més als montuïrers?

—L'any que ve posaré una gran pintura dels Cossiers als meus camions, i així, quan vengui per allà qualque contuïrer, els veurà i dirà: "Això pareix la vila".

Ouofre Arbona

EL GOVERN BALEAR INFORMA:

Publicada la Llei 1/1991, de 30 de gener, d'Espais Naturals i de Règim Urbanístic de les àrees d'especial protecció de les Illes Balears (B.O.C.A.I.B. nº31 de 09.03.91).

 900 321 321

Expo-Joventut al recinte de l.F.E.B.A.L. Del 5 al 14 d'abril

 71 11 19

Ben aviat començarà a operar el Cos de Voluntaris de Protecció Civil del Govern Balear.

 72 07 69

Nomenada la Sra. Francesca Quart Ripoll nova Directora del Conservatori.

 72 25 42

El termini per formalitzar les sol·licituds d'ajuda pels afectats per les pluges torrencials de l'any passat finalitza el proper dia 15 de Abril.

 900 321 321

El termini per l'obtenció dels visats d'autorització de transports públics i privats per l'any 1991 acaba el dia 31 de Maig.

 75 34 45

Ajudes de la C.A.I.B. pel petit i mitjà empresari (sectors industrial i comercial, transports, turisme, etc.; actius fixes i capital circulant).

 900 321 321

Préstecs per a la rehabilitació de vivendes i adquisició de vivendes usades.

 72 74 12

Obertes línies d'ajudes pel foment de l'autoocupació i de les cooperatives.

 75 34 45

Subvencions pel manteniment de guarderies infantils, assistència a minusvàlids en Centres especialitats i realització d'estudis i treballs tècnics d'investigació a l'àrea de la sanità.

 72 64 43
72 29 00

Ajudes per a l'experimentació a la indústria agroalimentària.

 72 58 40

**ELS TELÈFONS
AMB
RESPOTES**

GOVERN BALEAR
Conselleria Adjunta a la Presidència

Serveis d'informació i Atenció al Ciutadà

Candidat a batle per Convergència Balear Joan Verger Gomila "Muret"

Quan tancàrem el darrer número de BONA PAU ja es parlava a Montuïri que es presentaria un altre partit a les eleccions municipals, si bé encara no hi havia res decidit formalment. Però a mitjan mes passat la cosa ja era certa. En Joan Verger Gomila "Muret" seria el candidat a batle per "Convergència Balear". Un al.lot jove, de 33 anys, fadrí, advocat de professió i que treballa al seu propi bufet a Palma. Està afiliat al partit pràcticament des de la seva creació i ha treballat, a més, dins la comissió municipal del partit a Ciutat.

—¿Per què et presentes com a Batle del nostre poble?

—La gestió realitzada dins l'Ajuntament de Montuïri als darrers anys, ha estat, pensam, negativa pel nostre poble. Hem reunit una sèrie de montuïrers a l'entorn d'una idea política molt atractiva, i tenim il.lusió, ganes i sabers per dur a terme uns projectes realitzables, amb una gestió clara, sèria i de feina, per donar prosperitat al nostre poble. M'he posat al davant perquè els meus companys confien en mi, i em crec capacitat per ésser batle i dur endavant el programa.

—Per ésser la primera vegada, ¿no tens por al fracàs, a la crítica, al risc?

—Quan un grup de persones, i jo en particular, decideixen dur a terme una tasca de la que n'estam convençuts i lluiten per allò, no hi ha que tenir por a res. Som conscient d'allà on m'he ficat i estic content de poder fer feina per Montuïri.

—¿Què ens dius de l'actual situació política montuïrera?

—No em queda més remei que reconèixer que la situació és dolenta. Per diverses causes que tothom coneix. A Montuïri, els darrers Ajuntaments han fet ben poca cosa per al nostre poble. Per una banda s'aturà quasi totalment la inversió privada; després la gestió municipal ha estat nefasta fins que l'economia de l'Ajuntament ha quedat quasi totalment hipotecada; i finalment hi ha hagut massa personalisme i nul.la cooperació entre les forces polítiques

Motiva així la seva presentació

"Perquè la gestió realitzada dins l'Ajuntament els darrers anys, ha estat negativa"

per dur a terme realitats vàlides.

—¿Quines mancances consideres més urgents per resoldre?

—Falta dur a bon lloc l'aigua potable, la neteja i el millorament de síquies, torrents i camins; tenim el problema del PAC, que a Montuïri ha estat enfocat molt malament; la construcció d'un centre d'esports per a la comarca; adequar un polígon de serveis, protegir la pagesia; s'ha de potenciar la inversió privada i millorar la guarderia, entre altres necessitats.

—¿Quina solució donaries als problemes que acabes d'apuntar?

—Una vegada que conceixem el problema i sabem allò que manca a Montuïri, les solucions es donaran fent feina de valent, d'una manera sèria i planificada, i movent-se i demanant les ajudes necessàries, tant al Consell com al Govern Balear i a l'Estat.

—Per a després de les eleccions, ¿pensau en un enteniment amb altres forces polítiques?

—Estam disposats a col.laborar amb aquells que estiguin d'acord amb el nostre programa.

—¿Tens una opinió de les altres forces polítiques?

—Conec els candidats a batle i les notes bàsiques dels altres partits que es presenten; persones a qui respect, però d'idees que, en general, no puc compartir.

—¿Què pots dir de la situació econòmica de l'Ajuntament?

—Em manquen dades per donar una resposta adequada, ja que per saber la situació econòmica seria convenient fer una auditoria.

—Segons tu i el vostre partit, ¿quins problemes han de tenir preferència per resoldre's, cas de guanyar les eleccions?

—A més de tot quant ja he dit com a mancances, és prioritari il.luminar els accessos al camp de futbol, tant al carrer de Palma com fins a s'Hostal; també és necessari trobar una solució als problemes circulatoris del carrer de Palma; enllaçar l'Avinguda d'Es Dau fins a la carretera de Manacor; equilibrar les necessitats urbanístiques amb la protecció adequada a la naturalesa, al camp; potenciar la cultura, l'esport i la llengua.

—¿Què opines del turisme a foravila?

—Les idees privades que respectant el paisatge i la natura donin feina i prosperitat al poble seran ben rebudes, i dins les nostres possibilitats, recolzades.

—¿Què opines de la piscina pública?

—Així com a Vilafranca hi ha centralitzat el PAC i a Sineu pensen fer-hi un centre d'educació, a Montuïri seria molt interessant planificar la construcció d'un centre d'esports comarcal dins el qual hi hagués una piscina climatitzada, a sufragar i mantenir pels organismes autonòmics i estatals competents.

—¿Creus que Montuïri acabarà éssent un poble dormitori?

(Continua a la pàgina següent)

(Ve de la pàgina anterior)

—Esper i desig que això no arribi a passar mai; però per evitar-ho no queda més remei que fomentar que empreses privades o públiques facin inversions a Montuïri d'una manera racional, assegurant que donin feina als montuïrers.

—¿Quines són les notes bàsiques del vostre partit?

—Convergència Balear és un partit nacionalista i de centre, que defensa el progrés econòmic i la protecció a la naturalesa, així com els valors tradicionals del poble balear, i la família com institució bàsica de la nostra societat.

—En concret, ¿per què us presentau?

—A Montuïri hi ha molta gent amb idees com les nostres, i hem d'oferir-los l'opció política que tenen com a seva. A més, la gestió municipal necessita gent com nosaltres, feïnera, sana i amb idees.

—¿Vols dir qualche cosa més?

—Tan sols voldria demanar als montuïrers que prenguin part de la manera més activa que puguin, en aquestes eleccions, ja que al cap i a la fi tothom toca les conseqüències: i que votin l'opció que trobin més encertada. Un abraç i salut per a tothom.

Onofre Arbona

Les llistes de tots els candidats

P.S.M.

1. Pere Sampol Mas "Sampol"
2. Mateu Ginard Sampol "Manescal"
3. Antònia Cloquell Gomila "Xigala"
4. Francisca Bauzá Garcias "Roses"
5. Joan Verger Rossinyol "Matxo"
6. Llorenç Bauzá Rigo "Neo"
7. Miquel Arbona Arbona "Masseno"
8. Gabriel Serra Cerdá "Ramos"
9. Francesc Trobat Garcias "Hortolà"
10. Magdalena Miralles Gomila "Caneta"
11. Bartomeu Amengual Mora "Nyol"
12. Vicenta Villar Cuenca
13. Joan Mas Martorell "Collet"
14. Apol.lònia Miralles Xamena "Xamena"

P. P.

1. Joan A. Ramonell Amengual "Matxo"
2. Jaume Bauzá Verger "De Son Comelles"
3. Joan Moncadas Noguera
4. Raimundo Arbona Massanet
5. Rafel Miralles Rossinyol "Costa"
6. Miquel Cardell Mayol "Cardell"
7. Rosa Nicolau Pocoví "Roig"
8. Gabriel Marimon Ferrando "Can Gall"
9. Gabriel Ferrer Sampol "Son Coll"
10. Antoni Martorell Bauzá "Alcoraier"
11. Miquel Rosselló Mayol "D'Es Pont"
12. Gabriel Ferrer Mora "Boivàs"
13. Joana Ma. Bennassar Gomila "Carbonera"
14. Gabriel Mayol Cerdá "Llobet"

P.S.O.E.

1. Josep Ma. Munar Vich "De sa llibreria"
2. Gabriel Miralles Pizà "Xocolater"
3. Bartomeu Servera Gallard "Porreres"
4. Pere Joan Fiol Nicolau "Tarric"
5. Petra Mayol Roca "Llobet"
6. Gabriel Roscar Jaume "Titina"
7. Catalina Bauzá Arbona "Xoroia"
8. Miquel Nicolau Verger "Vollandi"
9. Joan Martorell Lladó "De S'estany"
10. Gabriel Mayol Roca "Llobet"
11. Joan Miralles Julià "Felanitxer"
12. Joan Roca Vich "Piadós"
13. Bartomeu Garcias Sastre "Mosson"
14. Joana Arbona Ventura "Serral"

C. B.

1. Joan Verger Gomila "Muret"
2. Bernat Servera Bauzá "Pera"
3. Joan Miralles Bibiloni "Manescal"
4. Catalina Tomàs Jordà "Lina"
5. Josep Aloy Vaquer "Catxó"
6. Pere Miralles Comas "Pierres"
7. Joana Verd Martorell "Llofriur"
8. Miquel Arbona Aloy "Quelet"
9. Gaspar Miralles Sastre "Costa"
10. Josep Miquel Sastre Cabot "Xinet"
11. Joan Mayol Verger "De Ses Donades"
12. Joan Josep Cañada del Pino "Carter"
13. Jaume Bestard Manera
14. Miquel Bauzá Miralles "De Son Canals"

"Cantar panades", una tradició recuperada

El tradicional "cantar ses panades" fou recuperat enguany gràcies a la gestió del Patronat Local de Música que pretén que aquesta celebració, tan volguda pels montuïrers i tan arrelada anys enrera, tornàs a estar present durant les festes de Pasqua. Com així fou.

El diumenge de la Resurrecció a les quatre de l'horabaixa els alumnes de l'Escola de Música començaren el recorregut pels carrers de Montuïri interpretant la cançó de les panades davant els domicilis dels qui els ho havien demanat. I en concret enguany foren 56 les cases que ho sollicitaren.

Des de fa uns vint-i-cinc anys no s'havia fet. Era una tradició que antigament consistia en que els músics de la banda anaven pels carrers del poble

interpretant aquesta cançó i recollint panades i robiols de les cases particulars a fi de menjar-se'ls el dia del Puig.

Enguany, pel que es desprèn de la bona acollida tenguda, es pot assegurar que hem tornat a recuperar una tradició ben recordada pels montuïrers de més edat i que ara els joves han tornat a aprendre. Que bé ressonava aquella tonada:

Madona, sa vostra fia
jo l'he vista dematí.
M'ha dit que vengués aquí,
que panades mos daríeu.
Sí, sí, madoneta
les mos heu de dar,
les mos hem guanyades
de tant de cantar".

Gabriel Gomila

MONTUÏRI DINS EL PLA TERRITORIAL D'EQUIPAMENTS

Dins el Pla Territorial d'Equipaments per a 1991 i pel que fa referència a Montuïri i a construccions esportives, hi figura la d'una piscina amb un pressupost de 23.784.448 pessetes, de les quals l'Ajuntament n'haurà d'aportar 8.086.712 i el C.I.M., 15.697.736.

Amb un pressupost de 6.746.544 pessetes també veim la construcció d'un pou amb un pressupost de 6.746.544 pessetes. D'aquesta quantitat en corresponen 1.686.636 a l'Ajuntament i 5.059.908 al C.I.M.

I finalment, la segona fase de l'adequació de la Residència de la Tercera Edat, per un pressupost total qu puja 37.17.231 ptes. A l'Ajuntament n'hi corresponen 9.272.808 i al C.I.M. 27.878.423.

Programa electoral del P.P.

"Camí de progrés"

Aquest és el programa electoral que ofereix el Comitè del P.P. de Montuïri:

SERVEIS SOCIALS

Durant aquests darrers anys s'ha duit a terme la compra de Ca Ses Monges, la 1a. fase de la residència de la 3a. Edat, l'edifici de la Creu Roja, l'ampliació del menjador, la contractació d'Assistent Social, la creació del servei a domicili, la construcció de dos pous per a la conducció d'aigües residuals a un sol punt, eliminant focus de contaminació, la construcció d'un depòsit d'aigua a Sa Torre per a l'eliminació de les aigües pluvials que inundaven la zona d'Emili Pou i Joan Alcover, la construcció de dues aules per a guarderia infantil, la cessió del solar per a la ubicació de vivendes de protecció oficial, la il·luminació de l'Avinguda des Dau, la il·luminació i adob de la voravia que duu al cementeri i el mateix cementeri i el pla de façanes.

PROPOSAM

- Gestionar amb la Comunitat Autònoma per a rehabilitació de les vivendes.
- Acabar la residència de la 3a. Edat.
- Màxim recolzament a l'associació de la 3a. Edat.
- Ajuda per a l'adob dels graons.
- Creació del Patronat de la 2a. Edat (entre 30 i 60 anys).
- Seguir potenciant el menjador i el servei a domicili i el manteniment de l'Assistent Social.

- Campanya de salut escolar.
- Xarxa d'aigua potable.
- Obertura dels carrers que estan deli-

CONSTRUCCIÓ DE VIVENDES DE PROMOCIÓ PÚBLICA

L'Ajuntament de Montuïri informa que s'està tramitant la construcció de vivendes de promoció pública oficial. Tots els qui estiguin interessats poden passar per l'Ajuntament els dilluns matí, de 9 a 13 hores, i l'Assistent Social els informará de més detalls.

mitats en el case urbà.

- Conveni amb la Societat de Caçadors per a guarderia local.

AGRICULTURA

A la passada legislatura s'ha aconseguit la subvenció a la Cooperativa Agrícola per a la seva realització, el conveni amb la Conselleria d'Agricultura per a asfaltar 12 camins rurals, l'adob i el manteniment dels camins rurals, la declaració de zona catasfròfica per ajudar a les persones afectades per les pluges, l'electrificació rural, recolzant les zones de Son Miró, Sa Rota i Molí d'En Gospet, la petició a la Conselleria d'Agricultura per a la creació d'una Escola d'Agricultura i l'adquisició de màquina per a la neteja de camins.

PROPOSAM

- Posar en funcionament l'escola d'agricultors.

- Que la Comissió d'agricultura canalitzi tota la informació per aconseguir el màxim de subvencions en els programes del C.I.M., Comunitat Autònoma i Comunitat Europea.

- Neteja de torrents i síquies i on sia necessari la seva ampliació i cimentació.
- L'asfaltat de 12 camins: Can Calusa, Son Pastor, Son Llobet, Son Bages, Ca S'Alcoraier, Na Pelada, Son Ripoll, Son Miró, Son Mojà, Can Pelut, Can Pellusco i obertura i asfaltat de Son Vanrell-S'Hostalet.

HISENDA

Pel que fa a les realitzacions s'ha aconseguit rebaixar el tipus d'imposts de la contribució urbana i rústica, del 20 al 16 per cent, s'han eliminat els impostos, prestació personal, portes i finestres, clavegueram i cans; s'ha assumit la cobrança dels impostos, s'han suprimit les contribucions especials, s'ha duit un control de les despeses, aconseguint, malgrat les inversions realitzades, no haver de demanar cap préstec i eliminant els contrets en anteriors legislatures i un superàvit en el pressupost del 90, de 7.500.000 pessetes.

PROPOSAM

- Mantenir el màxim tipus sobre els impostos.

- Seguir un control estricte sobre el pressupost.

PROGRAMA D'ACTIVITATS CULTURALS

Durant els quatre propers anys ens proposam dur a terme un ampli programa d'activitats a més de millorar les ja realitzades fins ara. Aquestes són les novetats més rellevants que volem realitzar:

- Catàleg del Patrimoni històric-artístic.

- Video i fotografies damunt aquest patrimoni, comptant amb l'ajuda de persones enteses en el tema, un fotògraf professional especialitzat en aquestes temàtiques i un assessorament adequat.

- Concurs de poemes per al dia del Puig en honor a la Mare de Déu de la Bona Pau.

- Recuperació de tradicions populars perdudes, com la banda de música anar a tocar panades, festa de les Verges, cançons i poemes, temps de matances...

- Des dels mitjans de comunicació i biblioteca, fomentar entre els al·lots fer treballs damunt el patrimoni artístic i el talaiot de Son Fornés.

- Establir una prioritat de necessitats de restauració o millora del seu estat de conservació, del patrimoni històric-artístic segons el recursos financers possibles.

EL FUTUR ESPORTIU MILLORES I NOVETATS

A les realitzacions fetes estam disposats a dotar-les de substancials millores i a més ens comprometem a completar-les amb novetats.

A més de repetir la majoria d'activitats fetes durant aquests quatre anys passats, es faran una sèrie d'activitats complementàries, ja que en el nou terreny adquirit adossat al camp de futbol, a més de la piscina, s'hi construiran pistes perquè el Dau es pugui emprar just per a activitats escolars.

Ens proposam dur a terme noves activitats com les següents:

- 1a. milla urbana a Montuïri.
- Campionat d'escaics.
- I moltes altres activitats per a al·lots amb tractament especial per a les derivades de l'atletisme.
- Per al dia del Puig, campionat de "teia" patrocinat per l'Ajuntament.

Partit Popular

Raons per continuar en el camí del progrés

1. Per aconseguir la seguretat ciutadana que tots desitjam.
2. Una administració àgil i al servei del ciutadà.
3. Per aconseguir el nivell de vida que tots desitjam.
4. Un urbanisme racional i harmònic.
5. Disminuir els impostos municipals.
6. Augmentar els llocs de treball.
7. Dedicar una especial atenció a la infància i joventut.
8. Un particular esment a la Tercera Edat.
9. Impulsar una política cultural i esportiva.
10. Potenciar la sanitat i la defensa del comunidor.
11. Millorar els serveis socials.
12. Aconseguir una millor qualitat medi-ambiental.

El proper 26 de maig se celebraran les eleccions municipals, després de les quals sortirà l'equip que regirà el nostre Ajuntament durant els pròxims 4 anys.

El P.P. ha confeccionat amb esment les llistes de candidats, a partir d'un grup de persones amb experiència de govern democràtic en el nostre Ajuntament i que han fet del treball el seu lema, tenint en compte aquests punts:

1.- Que hi càpiguen els factors productius de la nostra economia, com són l'agricultura, la indústria, el comerç i tot el món de la cultura.

2.- Que sien persones honestes, honorades, treballadores i amb experiència de govern i que vulguin treballar amb tots i per a tots i formant equip.

3.- Unes persones que defensin la concepció de l'home, col·locant els valors morals sobre els materials i l'activitat pública al servei de la persona.

4.- Que hi càpiguen persones (especialment joves), que creguin en el progrés, la llibertat, la solidaritat i la justícia, com a instruments bàsics de la vida comunitària.

Per tant tenim la satisfacció de presentar els candidats:

CANDIDATURA DEL PARTIT POPULAR A MONTUÏRI

1. Joan A. Ramonell Amengual
2. Jaume Bauzá Verger
3. Joan Moncadas Noguera
4. Raimundo Arbona Massanet
5. Rafel Miralles Rossiñol

6. Miquel Cardell Mayol
7. Rosa Nicolau Pocoví
8. Gabriel Marimon Ferrando
9. Gabriel Ferrer Sampol
10. Antoni Martorell Bauzá

11. Miquel Rosselló Mayol
Suplents

12. Gabriel Ferrer Mora
13. Joana Ma. Bennassar Gomila
14. Gabriel Mayol Cerdà

Programa electoral del PSIB - PSOE

"Per l'orgull d'esser mallorquí"

El programa electoral que presenta el P.S.I.B - P.S.O.E. és el següent:

URBANISME I INFRAESTRUCTURES

Serà tasca preferent pels pròxims anys la canalització de l'aigua potable, la residència per a la Tercera Edat, la conservació del Col·legi Públic i el seu adequament.

Afavorir la rehabilitació del casc antic del poble subvencionant les obres de reforma de cases velles i donant ampla informació sobre els plans de subvenció per a la reforma de vivendes rurals.

La desviació del trànsit que ens entra des de la carretera de Sant Joan i la carretera de Lloret, desviant-lo cap a la carretera de Manacor.

Emprendre una primera fase de rehabilitació del Molinar que consistiria en la compra i posta en marxa d'un molí fariner, la il·luminació d'aquests, l'empedrat i embelliment del Camí del Rei fins al molí de Can Ferrando, i facilitar l'accés al Molinar des de la carretera de Manacor cap al Molinar.

Creim necessari un acord polític urbanístic entre totes les forces montuïreres que creï un ample consens social per regular l'ordenació urbana del terme i els criteris pràctics a seguir davant qualsevol tipus de llicència d'obra que es presenti a l'Ajuntament.

Establir un reglament de participació ciutadana per tal que totes les entitats populars i totes les montuïreres en general puguin participar activament en la presa de decisions que ens afectin.

SANITAT

S'ha de dotar adequadament el PAC (instrumental, medicaments, etc.)

Aconseguir la prestació sanitària del màxim de serveis.

Emprendre mesures de cara a millorar el servei d'urgències a nivell local, de la Mancomunitat i de les administracions sanitàries. Solucionar el problema del transport de malalts.

Millorar el servei de consulta organitzant l'horari dels metges i, a poder ser, introduir la cita prèvia per evitar aglomeracions.

Fomentar una medicina preventiva incentivant l'alimentació sana i la pràctica de l'esport per a totes les persones.

Practicar una educació sanitària, la vigilància de la qualitat de l'aigua i els aliments, i el control sanitari del medi ambient.

SERVEIS SOCIALS

Es tracta de proporcionar els mitjans necessaris perquè tots els montuïrers puguin arribar a una millor qualitat de vida

Mantendrem i ampliarem el servei d'assistència social de la Mancomunitat. En aquest sentit es donarà des de l'Ajuntament una completa informació de l'assistència social.

Es recolzaran les activitats del grup d'Acció Social.

Es fomentarà la creació d'Escoles de taller per a la promoció d'ocupació.

Totes les iniciatives, tant d'orientació com d'informació, promoció i cooperació social, seran coordinades mitjançant un Consell de benestar social.

AGRICULTURA

Gestionar seriosament amb la Conselleria d'Agricultura la possibilitat de construir una escola d'agricultura.

Fomentar la iniciativa empresarial agrícola. Estimular la competitivitat, l'associacionisme i el cooperativisme productiu.

Fomentar iniciatives d'agroturisme rural. Planificar rutes turístiques rurals dins el nostre terme.

Sol·licitar a Obres Hidràuliques la neteja i conservació dels torrents, dels seus marges, ponts i síquies. Vigilar i prohibir les andanes als camins i torrents

Respectar el albellons a l'hora d'asfaltar els camins i fer síquies a la vorera.

Trasllat de la granja escolar a un lloc més adient del Molí des Fraret i ampliar el camp d'experimentació.

Estendre la vigilància rural.

JOVENTUT

L'actuació que pretenem passa pels següents punts:

Dedicarem una atenció especial a la promoció del **Local Jove** com a centre d'esplai, d'organització d'activitats juvenils i com a punt de servei per tal de canalitzar quantes informacions puguin esser d'interès pels joves (servei militar, borsa de treball, escoltisme, tallers.)

El Local Jove comptarà amb una partida pressupostària pròpia i suficient.

S'estimularan i subvencionaran les activitats promogudes per les entitats culturals i esportives adreçades als joves.

Es promourà la dinamització d'un Consell Local de Joventut on hi estiguin representades totes les entitats juvenils i joves interessats per tal de donar recolzament a quantes iniciatives puguin esser d'interès per a ells.

CULTURA

Enriquir la Biblioteca Municipal. Fer una major publicitat a través de Bona Pau i Ràdio Murta. Difondre les seves possibilitats. Dotar-la d'una videoteca didàctica. Promoure conferències informatives.

Potenciar i dotar de mitjans a l'Escola de Música i la Banda. Comprar instruments per atreure un hàbit, ja que llavors pot decaure.

Es necessari dedicar un gran esforç a la conservació i recuperació del Patrimoni històric-artístic del municipi.

Il·luminació dels molins i de l'església. Crear una ruta turística pels molins, possessions i Son Fornés.

Fer un inventari del nostre patrimoni. Llevar els cables de Telefònica i Gesa de les façanes de les cases i fer-los subterranis.

En quant a la conservació dels edificis escolars creim prioritari pintar les aules i enrajolar-les, anivellar el pati. Fer un aparcament per a bicicletes. Ampliar i/o dotar el pressupost de neteja.

Sobre la guarderia municipal sam que s'han d'atendre les necessitats horàries dels pares. Assegurar les educadores. Flexibilitat de l'horari.

En coordinació amb l'APA, promocionar jocs i cursets d'estiu.

Organitzar cursets de català per a adults. Prosseguir la normalització per a adults i la normalització lingüística a l'Ajuntament.

Signar, mitjançant la Mancomunitat, acords d'Educació Permanent d'adults amb el M.E.C. i l'I.N.E.M.

Adaptar els mòduls ocupacionals de l'Escola Taller des Molí des Fraret a la demanda montuïrera. Facilitar als majors l'organització de tallers a la mateixa escola com educadors i com a distracció.

ESPORTS

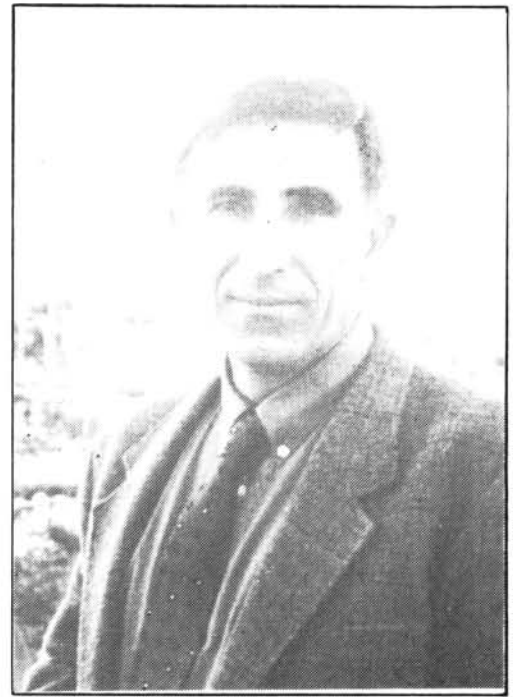
Cessió dels terrenys municipals devora el camp de futbol a la Mancomunitat

(Continua a la pàgina següent)

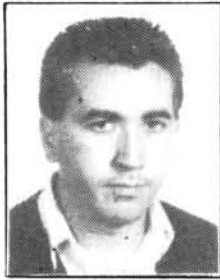

PSIB-PSOE

**Un partit
per a un poble.**

1. JOSEP MARIA MUNAR VICH

2. Gabriel Miralles Pizà

3. Bartomeu Servera Gallard

4. Pere Joan Fiol Nicolau

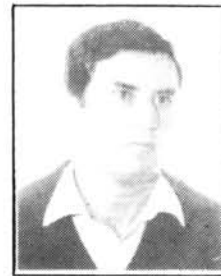
5. Petra Mayol Roca

6. Gabriel Roscar Jaume

7. Catalina Bauzà Arbona

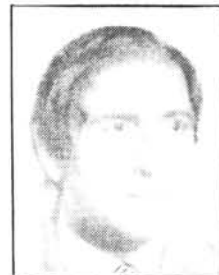
8. Miquel Nicolau Verger:

9. Joan Martorell Lladó

10. Gabriel Mayol Roca

11. Joan Miralles Julià

**L'ORGULL DE SER
MONTUÏRERS**

Programa electoral de Convergència Balear

“La força de la nostra terra”

Convergència Balear a Montuïri es proposa dur a terme, entre altres projectes els següents:

EDUCACIÓ, CULTURA I JOVENTUT

Promocionar i donar suport a les festes populars, tals com les dels Reis, Beneïdes de Sant Antoni, “Quintos” Dia des Puig, etc. i en quant a les festes de Sant Bartomeu fomentar-hi la participació dels montuïrers a fi de fer-les populars i gratuïtes.

Recolzar activitats i iniciatives de clubs i associacions existents, com APA, C.D. Montuïri, Club Ciclista, Club d'Esplai, Societat de Caçadors, Cavallistes, Columbòfila, Banda de Música, Coral...

Seguir promocionant la Fira a més de la setmana poliesportiva, diada automobilística, Rallye des Pla...

Intentar donar remei a problemes de la joventut, tals com consum de suc i drogues, manca d'educació... Es podria obrir a l'Ajuntament un departament d'informació i d'orientació en quant a treball, estudis, beques... coordinant dit departament amb la Conselleria i Dele-

Programa electoral del P.S.O.E.

(Ve de la pàgina anterior)

des Pla i al CIM per a la construcció d'un gran pavelló cobert esportiu (piscina climatitzada, tenis,...).

Millorar l'enllumenat de la pista des Dau i fer un millor ús de les instal·lacions

Fer un bon drenatge al camp de futbol. Adecentar el seu entorn i fer un millor ús de les instal·lacions.

Instal·lar un sistema d'il·luminació específic pels entrenaments, menys costós

Organització de curssets de formació tècnica dels monitors de l'esport base.

Organitzar activitats esportives mancomunades (escacs, ping-pong, futbet, tirades per als caçadors, etc.)

Sol·licitar subvencions a la Conselleria d'Agricultura per a la compra de terrenys i construcció de refugis de caça dintre del nostre terme municipal.

Recuperar les setmanes poliesportives de Sant Bartomeu, Pasqua i el Mes Poliesportiu fira, amb la força amb què antany es venien desenvolupant.

Cercar nous al·licients a la diada automobilística local.

gació Ministerial competent.

Donat que està planejat centralitzar a Sineu les escoles dels pobles veïnats, i el PAC ja està a Vilafranca, hem de fer les gestions adequades perquè es construeixi a Montuïri un centre poliesportiu comarcal, que compti amb pistes de diferents esports, piscina climatitzada, tot això a càrrec i baix el manteniment del Govern Balear o Central.

URBANISME

Adequar les Normes Subsidiàries a les necessitats del poble, compaginant la creació d'empreses amb la protecció de la natura i l'adequada gestió urbanística.

Projectar, promocionar i dur a terme un polígon de serveis atractiu als empresaris i a la iniciativa privada. Agilitzar l'obtenció de llicències d'obres, controlar que la construcció compleixi les llicències. Fomentar l'adob de tantes cases buides o ocupades i dur a terme una campanya d'embelliment de façanes.

SANITAT I SERVEIS SOCIALS

A fi de pal·liar les incomoditats de tenir el P.A.C. a Vilafranca, intentar concertar un servei mèdic per als dies en què no hi hagi el servei a Montuïri. Això a més de millorar l'existent.

Millorar i donar medis als serveis d'assistència social a Montuïri tant per donar solucions als problemes dels joves, de la dona i de la Tercera Edat, com per crear nous serveis d'ajuda a persones soles i desamparades. I controlar per part de l'Ajuntament el menjador de la 3a. Edat i millorar-lo en qualitat i quantitat.

Regularitzar i planificar la gestió de la guarderia, legalitzant la situació dels educadors a fi de donar-los el suport i medis necessaris.

ORDRE I CIRCULACIÓ

Augmentar la vigilància per part de la policia local, del poble i de fora vila. En el seu cas fer les gestions amb la Guàrdia Civil per obtenir l'ajut necessari.

Posar ordre a la circulació al carrer de Palma a més de senyalitzar adequadament els carrers de Montuïri.

Inculcar als conductors l'educació vial i la seva cooperació per al compliment de les normes de tràfic, en especial en quant al límit de velocitat.

INVERSIONS

Canalitzar les aigües netes, demanant les ajudes pertinents perquè es pogués canalitzar totalment fins al portal de cada casa.

Arreglar, netejar i acondicionar els torrents, síquies i camins en general. I adequar aquests a la maquinària moderna que avui hi circula.

Obrir l'Avinguda des Dau a la carretera de Manacor i donar-li més amplitud.

Il·luminar el carrer de Palma i fins a s'Hostal, a fi d'evitar possibles accidents.

Veure la possibilitat d'enllaçar el camí de Ses Rotes amb el de Son Vaquer.

Estudiar si és necessària una reforma en el projecte de Ca Ses Monges, i si és necessari inclure'l i en tot cas acabar-lo.

Realitzar al cementeri les reformes adequades per tal d'evitar el desastre que s'ha realitzat a la part de les tombes noves. També caldria començar el projecte del seu engrandiment i millora.

AGRICULTURA

Gestionar i activar tant al Govern Balear com a nivell de Mercat Comú, quantes ajudes es puguin donar a la nostra Agricultura. Fomentar i promoure entre els pagesos, agrupacions entre ells, i els estudis i tècniques de cultiu que els ajudin a fer el seu producte més competitiu i productiu.

Conservar, protegir i en tot cas ampliar els nostres pinars i garrigues, al mateix temps que la salvatgina i la caça.

ECONOMIA I HISENDA

Seria molt convenient fer una auditoria a l'Ajuntament per tal d'establir com està realment l'economia municipal. A partir dels resultats, equilibrar els ingressos i les despeses a fi de no hipotecar els montuïrers durant molts d'anys.

No augmentar els impostos, sinó realitzar una millor inversió amb els ingressos, establir prioritats per tal de no tудар els doblers.

Com Ajuntament, fomentar entre els montuïrers i gent d'altres pobles, la inversió a Montuïri. Donar-los facilitats perquè es millori l'agricultura i es creï la indústria i, si va bé, comenci el turisme, creant així llocs de feina, augmentant el nivell de vida i el benestar social, sense oblidar la deguda protecció a la naturalesa, al medi ambient i al patrimoni històric i cultural.

CONVERGÈNCIA BALEAR

**LA FORÇA
DE LA NOSTRA TERRA**

**CONVERGÈNCIA
BALEAR**

Convergència Balear a Montuïri

MODE I MANERA DE GOVERNAR

- No volem una política de promeses, sinó de planificació, feina, realitzacions i resultats.

- Oferim preparació, ganes de fer feina i bona fe contra improvisacions i oportunisme.

- Ha arribat l'hora de planificar i treballar en el present per construir un futur pròsper.

- Per servir a Montuïri no hi cal electoralisme ni demagògia, la força es basa en el diàleg i en la convivència.

UNS PRINCIPIS NACIONALISTES

- Convergència Balear és un partit nacionalista i centrista per construir una Mallorca de progrés.

- Montuïri és un poble, una cultura, una tradició, un paisatge i una llengua. La nostra missió és lluitar per conservar, millorar i engrandir aquest patrimoni.

- Només si som un país modern i competitiu podem oferir al nostre poble el nivell de vida que es mereix.

- Tan sols un partit nacionalista i centrista, que no depèn d'ordres centralitzades ni impostes, pot aconseguir els millors resultats per al nostre poble.

UN EQUIP COMPLET I CONJUNTAT AL SERVEI DE MONTUÏRI

- Som un equip que no viu de la política, sinó que es desvia per la política.

- No defensam interessos propis, només defensam els interessos de Montuïri i dels montuïrers.

- Coneixem els problemes de Montuïri i lluitam per trobar-hi i dur a terme solucions adequades.

- Temin un programa complet per a totes les necessitats de Montuïri, però estam oberts a altres idees i col.laboracions.

Programa electoral del P.S.M.

L'objectiu del programa electoral del PSM és la revitalització de Montuïri en l'aspecte econòmic, social, cultural i festiu. Per això dividim el programa en quatre grans àrees:

ECONOMIA, NOVES INVERSIONS

Creació de solars de serveis per ubicar futures empreses. (Si es duu a terme el Pla de Revitalització del Pla de Mallorca s'exigirà als Ajuntaments la creació del Polígons de Serveis).

Realitzar un programa de rehabilitació de vivendes amb l'objectiu de conservar la imatge del poble, dinamitzar el sector de la construcció i augmentar l'oferta de vivendes en bones condicions.

Fomentar la creació de llocs de feina a través de cooperatives, societats i cursos de formació amb l'INEM.

En quant a inversions: finalització del centre de la Tercera Edat de Ca Ses Monges. Poliesportiu amb piscina pública al voltant del camp de futbol. Establiment de la xarxa d'aigua potable. Asfaltat d'un camí anual. Neteja de sèquies i torrents.

URBANISME, ECOLOGIA I PATRIMONI

Creació d'un polígon de serveis en Es Creuers. Respectar les Normes Sub-

sidiàries de Montuïri. Elaborar un catàleg del Patrimoni (Creus, edificis singulars, camins, pous,...). Demanar al Govern Balear un Pla de Manteniment de l'espai natural del Puig de Sant Miquel. Promoure l'educació ambiental (reciclatge de materials, utilització d'aigua depurada, cursos sobre coneixement de la natura). Crear un servei de recollida de paper i vidre. Cercar ajudes per a la rehabilitació dels molins. Regular l'aparcament i circulació de vehicles dins el casc urbà. Elaborar un full d'orientació estètica per a obres noves o reformes. Fomentar la repoblació forestal. Conservar l'arxiu municipal i documents antics. Contribuir a les excavacions de Son Fornés. Estudiar la viabilitat del Museu Aqueològic de Montuïri.

FESTES, CULTURA I ESPORTS

Dignificar la festa dels Reis. Retornar al sentit original les beneïdes de Sant Antoni. Organitzar els darrers dies així com els primers anys. Per Pasqua, realitzar la Diada Automobilística i promocionar més activitats del Dia del Puig. Per les festes de Sant Bartomeu, organitzar un concurs de "Portada del Programa", diada de dibuix per a adults i nins, activitats infantils. Per la fira, una ginkama fotogràfica i de video, exposicions artístiques i artesanals, setmana

poliesportiva. Organitzar la festa de Nit de Cap d'Any amb un conjunt musical a un lloc tancat. Organitzar festes periòdiques de ball de saló. Intentar recuperar el passeig per plaça i el carrer Major.

EDUCACIÓ, SANITAT I SERVEIS SOCIALS

Dotar d'altres professionals l'equip de Serveis Socials de la Mancomunitat (psicòleg, pedagog, educador de carrer...) Regular l'ús del Servei d'Ajuda a Domicili. Promoure la construcció de vivendes de Protecció Oficial. Destinar una partida econòmica per ajudes a famílies amb necessitats. Crear un Patronat Municipal per legalitzar l'Escoleta i fomentar la coordinació amb el Col·legi Públic. Presionar per tenir una atenció sanitària correcta. Crear un servei d'informació de totes les opcions possibles al joves en edat militar. Promoure campanyes de desratització.

Nacionalistes de Mallorca

**PER
FER
UN
POBLE
JOVE!**

S'ha dit que...

... un home deia dins un cafè: "Sa polèmica d'en Biel Gomila i es P.P. és un fet bo de solucionar: basta que facin ses coses ben fetes i ell ho posarà en es diari, i així tots contents. Lo que passa és que alguns polítics estan avesats a comprar es periodistes... i encara n'hi ha que no se venen".

—oOo—

... en temps d'eleccions es diaris no són miradors. Estan tan venuts que fan cag...

—oOo—

... hauria de ser obligatori comunicar an es contribuent tot quant gasten ses Institucions en publicitat en es diaris, ràdio, etc...

—oOo—

... sa tercera edat organitza una conferència. Es conferenciant era en Sebastià Serra, del P.S.M. i casualment els organitzadors no pensaren a fer publicitat, ni crides, ni pissarra, ni res. Es pobre conferenciant quedà més tot sol que la una. Això sí, quedaren per a un altre dia. Veurem si hi haurà publicitat.

—oOo—

... es comentava que si es conferenciant hagués estat d'una altra ideologia, no hagués passat això... Curiós, curiós...

—oOo—

... vaja un nyarro!, s'excursió des primer de maig. Sa crida anuncià que hi havia temps d'apuntar-se fins dia 27.

— ¡I qui encalça?
— Es que s'acosten ses eleccions i tè por de no tenir temps d'anar a votar.

Quan ets excursionistes anaren a s'Ajuntament a apuntar-se ja no hi havia places.

—oOo—

... això sí, n'hi havia que ja sabien que ses places eren limitades i s'apuntaren ràpidament, fent reserves pels amics. Fins i tot per anar d'excursió s'ha de tenir bo!

—oOo—

... s'acosten ses eleccions i sorgeixen ses primeres desqualificacions... i ses segones... i fins a balquena. Es montuïrers tornam mostrar es llautó!

—oOo—

... per poder trobar 56 candidats a regidors de s'Ajuntament va costar molt. Qualque partit va esgotar fins as darrer minut des darrer dia. Però ho han aconseguit.

—oOo—

... mentre uns montuïrers estan contents de s'instal.lació de "Perlas Orquídea" en es Creuers, uns altres semblen

indiferents. Però a Manacor "ha caigut com una bomba". En voleu de queixes per part d'aquells que a lo millor perdran un lloc de feina!

—oOo—

... han plogut tants de candidats per dur es bar que s'instal.larà a Ca S'Escolà després de la reforma, que ara es directius de sa Tercera Edat se barallen entre ells per decidir qui ha d'esser es venturós

—oOo—

... es qui s'entretenguin a llegir es programes electorals des quatre partits que pretenen governar a s'Ajuntament veuran que tots ho volen arreglar tot. Tant de bo que així sia!

—oOo—

... es qui compulsin ses llistes electorals també podran comprovar que tots es qui han estat batles durant sa democràcia, més prest o més tard, també hi figuren a ses d'ara. Almanco per fer costat!

—oOo—

... se veu que esser batle sedueix. I si no... ho fou en Xesc Trobat i hi tornà de primer. Anys després en Joan Miralles tornà repetir, encapçalant sa candidatura. I ara, per no esser manco, en Joan Ramonell de bell nou s'ha col.locat davant.

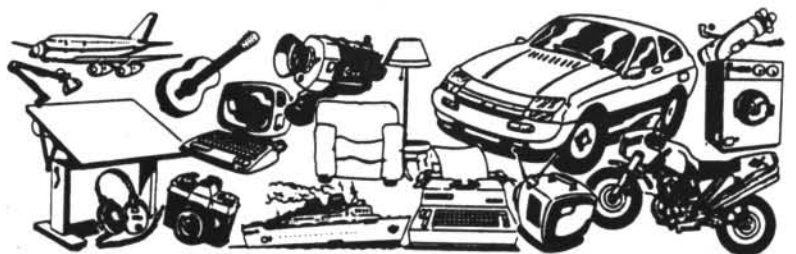
—oOo—

... per cosa certa... s'han tornat fer "quinieles" i s'han tornat posar mesions entorn des número de regidors que traurà cada partit. I, naturalment, cadascú aposta segons ses seves preferències.

EN XERRIM

Dit i Fet.

CRÈDIT RÀPID

BANCA MARCH

"CRÈDIT RÀPID" es el crédito instantáneo de BANCA MARCH, que le permitirá realizar sus compras al contado. Obtenha hasta UN MILLON de Pts. instantáneamente y cifras superiores en un máximo de 48 horas. Desde 3 a 60 meses de plazo.

Infórmese en cualquiera de las oficinas de Banca March o en los establecimientos donde vea el distintivo "CRÈDIT RÀPID"

L'AJUNTAMENT INFORMA

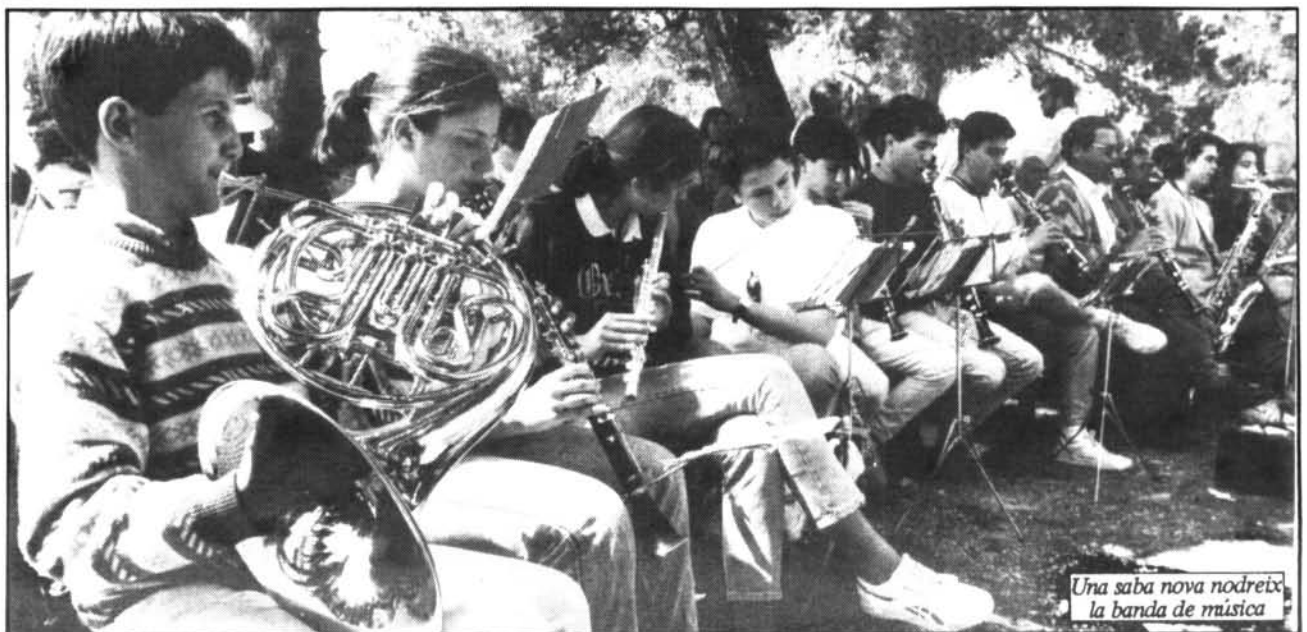
Aprovació dels pressuposts municipals per a 1991

PREVISIÓ D'INGRESSOS

Contribucions i altres pendents d'anys anteriors	3.500.000
Impost increment valor dels terrenys	1.000.000
Impost vehicles de tracció mecànica	7.500.000
Impost béns immobles urbans	14.500.000
Impost béns immobles rústics	350.000
Vedats de caça	60.000
Imposts sobre construccions i obres	5.000.000
Impresos	50.000
Expedició de documents	50.000
Recollida de fems	3.700.000
Bàscula pública	10.000
Indústries ambulants	150.000
Riells, pals, cables, etc.	800.000
Ocupació subsol (Companyia Telefònica)	450.000
Insalud (Per l'ús del Consultori)	325.000
Anuncis a càrrec de particulars	10.000
Multes de policia i bon govern	5.000
Multes d'infraccions urbanístiques	20.000
Recàrrecs de pròrroga	300.000
Partic. Fons Nacional Cooperació munic.	25.500.000
Subvenció conveni INEM-Corpor. Locals	900.000
Interessos bancs	600.000
Interessos Caixes d'Estalvi	470.000
Total del pressupost d'ingressos	65.250.000

PREVISIÓ DE LES DESPESES

Representació membres de la Corporació	1.300.000
Pensions de jubilació	984.312
Quotes diverses	2.000.000
Retribucions i pagaments de personal	20.037.478
Conservació, reparació i neteja d'edif.públics	3.975.000
Transports i comunicacions	670.000
Dietes i locomoció membres Corporació	20.000
Vestuari i equipament del personal	175.000
Material tècnic i enllumenat públic	950.000
Subministre d'aigua, gas i electricitat	6.200.000
Prestació de serveis i altres	1.000.000
Conserv. i rep.de vehicles, camins i cementerí	1.975.000
Equip. i material d'oficina i biblioteca	1.300.000
Interessos préstecs varis	557.390
Aportació Junta Sanitat i atencions benèfiques	50.000
" Patronat Esports i Cultura	2.300.000
" Escola de Música	330.000
" Comissió de festes	2.000.000
" Serveis mancomunats	3.750.000
" Banda de Música	632.500
" Promoció medis com. Ràdio Murta	150.000
Construcció piscina	7.928.450
Pla d'Obres i Serveis 1990	4.010.628
Adquisició edifici Ca Ses Monges	2.000.000
Amortització préstecs diversos	954.242
Total del pressupost de despeses	65.250.000

Una saba nova nodreix
la banda de música

Dins Montuïri ja es respira un ambient pre-electoral

DAVANT LES ELECCIONS

A manca de pocs dies per a les eleccions municipals del proper 26 d'aquest mes, els partits polítics ja han enllestit les candidatures i la seva presentació.

El P.S.O.E., amb Josep Ma. Munar com a cap, fou el primer que es presentà. Ho féu dia 12 d'abril en el restaurant "Es Dau". De Ciutat vengueren Josep Moll i Francesc Obrador —aquest com a candidat al Govern Balear— i el grup musical "Làsser" va amenitzar l'acte.

És de suposar que els altres partits també facin la presentació els primers dies d'aquest mes de maig.

Continuant en el tema d'eleccions, hem de dir que un nou partit, Convergència Balear, presenta candidatura a Montuïri i està encapçalada per Joan Verger Gomila "Muret". I juntament amb la del P.S.M., amb en Pere Sampol Mas de cap de llista, i la del P.P. comandada per l'actual balte, Joan A. Ramonell, seran les quatre formacions polítiques que lluitaran per aconseguir fer-se seva l'alcaldia del poble.

TERCERA EDAT

Diferents han estat les activitats que ha realitzat el col·lectiu de la Tercera Edat de Montuïri durant el mes passat.

El segon diumenge, dia 14, anaren a Alaró en una excursió patrocinada per "La Caixa", amb 120 participants. Abans havien passat pel mercat de Santa Maria i havien visitat Orient.

El dissabte dia 6 ja havien assistit, 61 persones, a la representació teatral a Ciutat, d'"Es Marquès de sa Rabassa", obra de Pere Capellà, a càrrec de la companyia de Xesc Forteza.

Dos dies abans, dia 4, un nombrós grup pogué escoltar la conferència que va donar Bartomeu Font Obrador sobre "Mallorca i Califòrnia" amb especial menció a Fra Juníper Serra.

I ja dia 27, 40 persones sortiren a fer una llarga excursió per terres d'Àustria i Alemanya. Després d'haver visitat el Tirol, Salzburg, Viena, Munic... i altres indrets de Centre Europa, tornaran ésser aquí el proper 4 de maig.

SETMANA CULTURAL

Moltes foren les activitats que el Col·legi Públic "Joan Mas i Verd" amb la col·laboració de l'A.P.A. i la Biblioteca Municipal varen organitzar durant la setmana cultural de dia 22 al 28 d'abril passat.

Projeccions de vídeos, diapositives, pel·lícules, programes de ràdio, representació teatral de "Tirant lo Blanc" a càrrec dels alumnes de la Porciúncula, foren algunes de les activitats més destacades, que acabaren amb un concert de la Banda de Música, una mostra i venda de llibres i un conferència sobre "Tirant lo Blanc" a càrrec de Damià Pons.

Tots els al·lots hi participaren amb il·lusió i ganes, però és ben cert que la projecció de la pel·lícula "La Bella Ventura" —que els de cinquè interpretaren a partir del llibre de l'escriptor Miquel Rayó— fou l'acte més esperat i que cridà més l'atenció dels alumnes.

CAMPIONAT DE TRUC

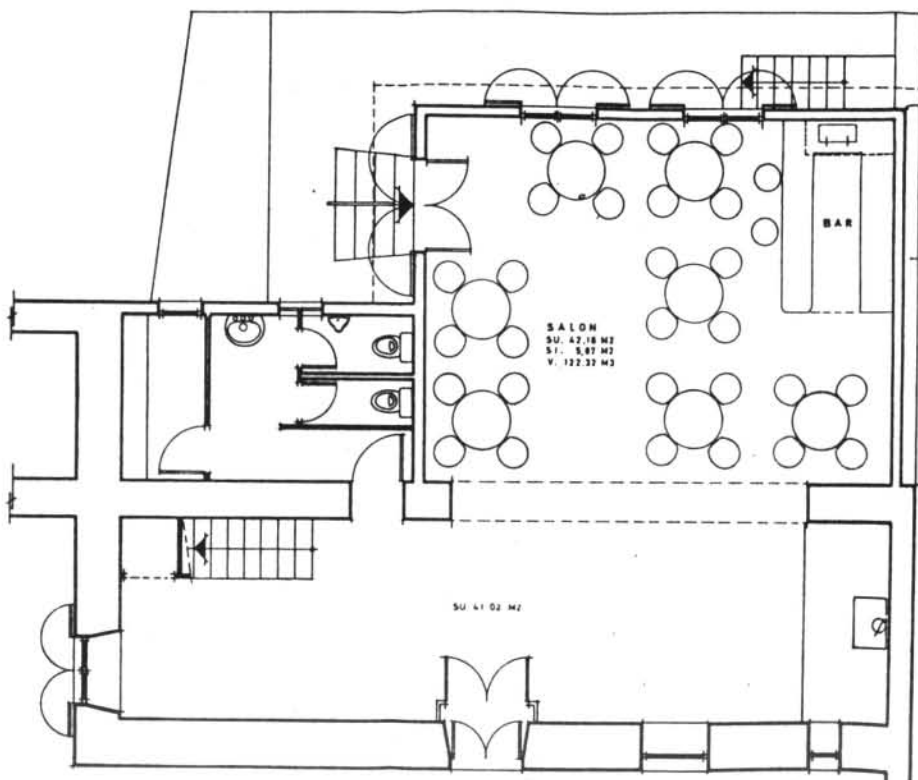
Rialles, gloses, música, bauxa... ajudaren a ambientar el sopar que el dimarts dia 9 es va organitzar a Can Pieres per tal de clausurar el VII Campionat de Truc. Un detall per a cada participant, una bona menjua, excel·lent ambientació musical a càrrec de Paco Vallina i sobretot el bon humor dels truquers i les gloses de l'amo en Miquel "Parrí" i de mestre Biel "Rupit" entretingueren la vetlada fins ben passada mitja nit.

TENDA DE JOIERIA

Ja podem anar a comprar joies i a arreglar rellotges sense haver de sortir de Montuïri. Dia 19 d'aquest abril passat es va inaugurar la joieria "Joana", el propietari de la qual és en Mateu Puigserver i l'encarregada na Francisca Sampol.

Francesca Gomila

PLÀNOL DE LA REFORMA I AMPLIACIÓ DE L'EDIFICI DEL CLUB SOCIAL DE LA TERCERA EDAT DE MONTUÏRI

Tal com es destria en el plànol, s'ampliarà agafant un tros del jardí de la rectoria de 45'5 metres quadrats d'extensió. Davall s'hi construirà un subterrani de 25 metres quadrats i també es faran algunes modificacions en el primer pis.

Pere Josep Aloy Miralles "Serena"

JESUÏTA I MISSIONER, MORÍ A MOZAMBIQUE A LA DARRERIA DEL SEGLE PASSAT A RESULTES DE LES FEBRES AFRICANES

El cafè que en el segle passat hi havia davant on avui és Can Socies, en el carrer Major, pertanyia als pares de Pere Josep Aloy Miralles, el primer dels 7 fills (1) que tengueren els seus pares i que va néixer el 23 de maig de 1840. Una família que s'esmerà en donar una acurada educació als seus descendents, encara que, degut a ser molts i a no disposar de tants de medis com haurien volgut, no pogueren arribar allà on desitjaven. I més si tenim en compte que, segons deien per la vila, mentre l'amo en Pere, el seu pare, estava a la possessió de Can Socies, va quebrar.

Possiblement aquest fou el motiu pel qual no pogué continuar pagant el col·legi als Jesuïtes, on en Pere Josep estudiava de petit, circumstància que l'obligava a llevar-lo d'allà, decisió que sabé molt de greu als superiors perquè ja destriaven que seria llest, quan destacava entre els altres. I quan el pare del nin comunicà al responsable del col·legi el propòsit de dur-lo-se'n, aquest li digué: "El nin ha crescut molt (era molt alt), li farem fer unes quantes voltes pel pati i quan estigui cansat, que l'auscolti el metge i si no va tuberculós li pagarem els estudis, i així no se n'haurà d'anar.

I fou d'aquesta manera, després d'haver comprovat la seva bona salut, que va continuar estudiant amb els Jesuïtes.

Conten d'ell, que quan un estiu vengué a ca seva, es topà amb un grapat d'homes que freqüentaven la taverna i flastomaven molt, al temps que es queixaven de tan malament com es presentava la collita d'aquell any. I vengà lllamps i pestes parlant de les messes! I a l'entretant passà en Josep per davant d'ells i immediatament se n'anà cap a la cuina on, sense dir res, agafà una pissarreta i va escriure: "En esta casa, una de dos: o no se ha de hablar o se ha de hablar de Dios". I el nin agafà aquesta pissarra i la penjà darrera el taulell, i el seu pare, que despatxava, no se n'adonà que el seu fill la posàs allà.

A l'entretant entrà el metge del poble, i dirigint-se al pare tengueren aquesta conversa:

—¿I qui ha escrit això?.

I en Pere restant-li importància, s'expressà així:

—Això ho ha fet s'al.lot.

El metge tornà preguntar:

—¿I tu, no l'hi has dictat?

—No, contestà, ha estat ell sense dir-me res.

—Idò destacarà aquest nin. És molt intel·ligent.

I sense que transcendís més, aquell home continuà despatxant.

L'al.lot de cada dia s'anava distingint en el col·legi. I en les seves vengudes a Montuïri el senyor de Can Socies, el metge Ferrando vell i algunes persones de lletres del poble li feien preguntes, quan anaven al cafè. I ell sempre contestava, evidenciant els seus progressos dins l'estudi. I aquells, repetien una i altra vegada: "Aquest nin destacarà".

En certa ocasió un capellà també digué al seu pare: "De sa marxa que va en Josep, arribarà a predicar a sa capella reial" (es referia a Roma). Com efectivament va succeir: anys més tard es va saber que havia predicat a la capella reial de Roma, fet del qual la seva família n'estava tota gojosa.

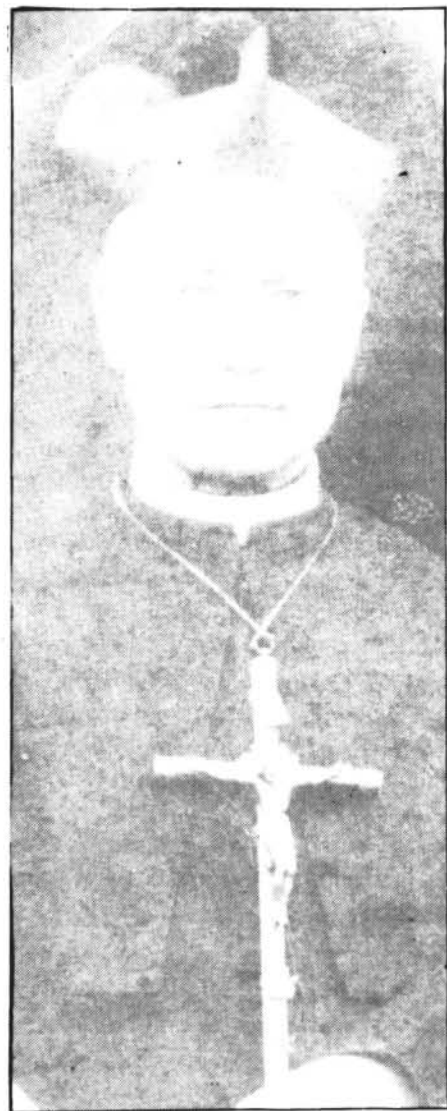
En Pere Josep Aloy als 17 anys s'havia posat sota la disciplina dels Jesuïtes i anà a un dels noviciats de la Companyia on es preparà per al sacerdoci. Dia 8 de setembre de 1870, a Portugal, rebia les Ordes Sagrades. D'allà fou a Roma on hi estigué un parell d'anys i més en avant fou traslladat, també per poc temps, a París.

A la capital de França les coses estaven malament; el clero i les persones d'Església eren perseguides i prest es veié obligat per les circumstàncies i també pels desitjos dels seus superiors a traslladar-se a Africa, però abans de partir, el mateix Pare Aloy, el 7 d'agost de 1875 escrivia als seus pares aquesta carta amb aquesta capçalera: "Ecole libre de l'Immaculée Conception. Paris-Vaugirard".

Agosto, 7/75

Pedro Aloy

Antonia Miralles

Mis amadísimos padres;

Pido a Vds. un favor: No me escriban Vs. cartas porque me comprometen. No saben Vds. como se debe vivir por estas tierras y una carta de Vds. puede ser causa ocasional de un par de meses de prisión. Vds. son muy simples y no entienden esto. Créame si quiere mi bien.

Que ni ahora ni nunca volveré a Mallorca (ni aun que pudiese); es cosa que hace 18 años determiné y parece que Vds. no estan aun convencidos; pero yo les aseguro a Vds. que el tiempo les demostrará a Vds. la verdad de lo que yo afirmo.

Salgo hoy de Paris para ir a otra parte.

Conservense Vds. buenos i estén ciertos que en la eternidad nos veremos.

Hijo affmo. Pedro J. Aloy Pbro. S.J.

Efectivament, com preveia en la carta que transcrivim, aquesta fou la despedida definitiva. Ja no tornà mai més.

(Continúa a la página següent)

Margalida Servera Rossinyol, de Son Fornés

ALS 90, ENCARA RECORDA COSTUMS I ESDEVENIMENTS DELS PRIMERS ANYS D'AQUEST SEGLE

Va rebre la nostra visita amb normalitat. No estava informada que li haguéssim de fer una entrevista per a BONA PAU. Amb tranquil·litat i domini d'ella mateixa —una vegada que li vàrem haver comunicat aquest motiu— ens convidà a seure a la camilla. Ella s'asseu enfront de nosaltres. Un braser alimentat recentment ens dóna la calor adequada. L'horabaixa és fred, i al carrer, una brusqueta persistent, convidava més encara a recobrir-se devora el foc. Com que no hi sent molt bé, ens veim obligats a alçar la veu un poquet perquè ens entengui. La nostra interlocutora, en canvi, ens contesta més bé en veu baixa i tranquil·la.

El seu mode d'esser és el d'una persona que arribada a una certa edat, res la sorprèn ja. Més bé tot quant està passant al seu entorn és un esdeveniment més a afegir al curs de la seva vida. Destaca, sobresurt en ella la senzillesa, la naturalitat amb què es comunica, el domini d'ella mateixa —sense complexes— i la

seva bondat. No desvia els seus ulls de la nostra mirada quan parlem. Està en pau amb els que tracta i amb ella mateixa.

Tot d'una ens centren l'atenció les seves mans que reposen damunt la taula, una damunt l'altra. Mentre xerram mou els dits inconscientment. Un anell solitari engrona suauement un dels seus dits. A l'entrevistador li fa recordar les mans de la seva mare, unes mans que s'han hagut de moure durant la seva vida passada, amb agilitat, per ajudar a la casa i pujar els fills.

Feim els primers comentaris damunt el temps —com sempre és quasi obligat— i ella ens comenta també el temps que feia que no ens vèiem, essent que érem quasi veïns (1).

Podríem comentar més coses damunt el caràcter de la persona que hem d'entrevistar —totes positives— però deixarem que sigui ella mateixa la que ens vagi contant d'un mode breu, i descobrint, mentrestant, com ha estat la seva vida des que era una nina, passant per la seva joventut i fins avui. Ens referim a madò Margalida Servera Rossinyol —viuda de l'amo en Llorenç "Queló"—, de jove na Margalida de "Son Fornés".

—¿De "Son Fornés"?

—Sí —contesta ella—. Estiguérem cinc anys amb els meus pares a "Son Fornés" quan jo era una nina encara, i d'aquí em

ve el nom. Quan vaig complir els vint anys, més o manco, ens n'anàrem d'aquesta possessió. I als 22 anys em vaig casar.

—¿Quants d'anys teniu ara?

—Vaig néixer a Montuiri, al carrer de Ramon Llull, un 11 d'abril de 1901. Per tant —continua— el passat 11 d'abril vaig complir els 90 anys.

—¿Quina descendència teniu?

—He tengut cinc fills i dues filles. A més tenc sis néts i sis nètes.

—¿Sabeu llegir i escriure?

—Sí, encara llegesc. Però no m'atrevesc a posar el meu nom, ja.

—¿Quina era la vostra feina?

—Sempre he anat al camp i m'he ocupat de les feines de la casa.

—Quan deim o anomenam "Can Queló", qualsevol del poble sap a qui i on ens referim. ¿Heu viscut sempre a aquesta casa des que us casàreu?

—Quan ens casàrem venguérem a estar aquí, i sempre hi hem estat. Però uns quants anys després del "Moviment" vàrem anar a la possessió de "Can Socies", on hi vàrem estar 23 anys.

—¿Podríeu contar-nos com va esser la vostra vida, de nina?

Al temps que li fèiem aquesta pregunta ella ordena la camilla. És una acció mecànica, inconscient, que fa treure brills intensos durant breus moments a l'anell que adorna, com hem dit abans, una de les seves mans.

—Els meus pares, quan jo era molt nina, se n'anaren a viure a "Son Perelló", una possessió del terme d'Inca i els meus germans i jo estàvem amb una padrina —mare del meu pare— que es cuidava de nosaltres.

(S'aturà una mica i continuà així:)

—Aquesta era molt bona i l'estimàvem molt. Però era molt recta i ens ensenyava a ser respectuosos i a creure. Record que en veure un capellà corríem a besar-li les mans, un costum molt normal en el nostre temps. No podíem anar molt

(Continua a la pàgina següent)

Pere Josep Aloy Miralles

(Ve de la pàgina anterior)

A Moçambique, una vasta regió del sud-est africà que aleshores pertanyia a Portugal, hi va fundar un parell de convents i escoles que més envant facilitarien la tasca dels missioners que havien d'evangelitzar aquelles terres.

Allà va morir a resultes d'unes febres, a la població de Quintamano, el 25 d'abril de 1892, a punt de complir els 52 anys. I naturalment, a Montuiri ja no el veren més.

Per aquells anys, la madona de Can "Llull", que era germana seva, era l'encarregada de difondre per la vila, "els fets i miracles" d'en Josep. I ho contava a totes les veïnades. Circumstància que obligava als oients a lamentar-se d'aquesta manera: "Mirau, essent tan jove, encara hagués pogut fer moltes coses més".

Onofre Arbona

(1) Encara que el Dr. Antoni Sancho en el llibre "La Madre Alberta", al que fèiem referència el passat febrer (V. BONA PAU núm. 456, pàg. 17) digui, parlant de Maria Aloy, germana del ressenyat, que eren 9 germans, a l'acta del jutjat de Montuiri, on es transcriu la mort del seu pare, figura que sols tengué 7 fills.

(Ve de la pàgina anterior)

enfora d'aquí on vivíem. Els vespres, si feia lluna, podíem sortir davant ca nostra a jugar una estona, però d'aquí no passàvem. Tenguem en compte que en aquells temps no hi havia electricitat. Els vespres, per passar el rosari, apagàvem el llum d'oli a fi de no gastar. Durant l'hivern anàvem a vetlar a ca una veïnada, i al cap d'una setmana, els veïns que passàvem els vespres allà, li donàvem quatre cèntims (0'10 ptes.) cada un, per les despeses de llum.

—¿Us recordau quan s'inaugurà l'electricitat a Montuïri?

—Sí. Record fins i tot que era un dels anys en què els nostres pares estaven a "Son Fornés". El vespre que donaven la llum, els meus germans i jo vàrem tenir els ulls posats damunt el poble esperant que romangués il·luminat. Va ésser un esdeveniment!

—Avui per viatjar tenim els cotxes, el tren, els avions i altres sistemes de transport. ¿Com us arrelàveu aquell temps per viatjar fora del poble?

—Ah! Els temps de quan era nina o jove eren molt durs. Els sistemes de transport, pobres. Ara que dius això em fas recordar que el meu home, Llorenç, quan era jove va acompanyar amb el carro una familiar teva, donya Francisca Arbona, filla de mestre Miquel "Solle-ric", fins a Galilea, on l'havien destinada com a Mestra Nacional. Ja pots veure com estaven els transports en aquell temps.

MADÒ MARGALIDA NO HA OBLIDAT EL TEMPS D'ABANS DE L'ELECTRICITAT; QUAN ELS REIS D'ESPANYA PASSAREN PER MONTUÏRI; EL TRANSPORT DE PASSATGERS AMB CAMIONS DE CÀRREGA: "S'ANY DES GRIP (1914)"; ELS TEMPS EN QUE ELS MOLINERS PASSAVEN A RECOLLIR EL BLAT; QUAN ELS JORNALS EREN A 0'60 PESSETES DIÀRIES...

—¿És que encara no hi havia cotxes o camions suficients per transportar la gent?

—Eren molt pocs, els cotxes que circulaven. Els deien carros de foc. De nina els meus germans i jo, anàvem a una finca nostra que li deien "Son Collell", no més per veure qualche cotxe que per casualitat passava. Tan pocs eren els que vèiem! Ara em ve a la memòria, que quan jo encara no tenia deu anys, ens aficàvem així com podíem dins la portassa de "Ca n'Aloi", on hi feien el cinema.

—¿Heu vist passar el primer tren pel poble?

—No tenc record d'això. Però sí record encara que essent jo una nina de cinc o sis anys, el Rei i la Reina passaren amb el tren per Montuïri. Unes quantes al·lotes, les més distingides del poble, juntament amb les autoritats, els entregaren un ram de flors a l'estació. Hi hagué tot el poble. Em fas recordar també amb això que m'has demanat abans damunt el transport. Record que l'amo en Cardell, el pare d'en Miquel Cardell, va dur un camió (supòs que de càrrega) i posant-hi posts entravessades dins la caixa del camió citat, transportava la gent a Ciutat.

Possiblement madò Margalida ens parla del primer camió que hi hagué en el poble. Ens crida l'atenció que així com al principi semblava no saber què contar, ara els records broten en ella ràpidament, mentre anam dialogant.

—Les persones de la vostra edat han estat testimonis de temps o anys trists i dolorosos. ¿Recordau alguns d'aquests anys dins el nostre poble?

Madò Margalida suaument fa uns quants signes afirmatius amb el cap i els records d'aquells temps tornen cobrar vida a través de les seves paraules.

—Quan parlem d'anys dolents o difícils és obligat anomenar l'any 14. Aquest any, com sap tothom, no segàrem. Però arrabassàrem el blatet, que només tenia un forc, el més alt. Els pocs grans que tenia eren com llengües d'ocell. Collírem poquíssima llavor, mal granada i magra. Vengué molt just per tornar sembrar l'any següent, però farina no en poguérem fer gens.

Fa una breu pausa i continua.

—Quan tenia 12 ò 13 anys hi va haver lo que es digué "s'any des grip". Va ser encara més espantós que l'any 14. Va

(Continua a la pàgina següent)

MUEBLES BAUZA® S.A.

EXPOSICIÓ

Carrer Major, 22

Telèfon 55 03 50

Apartat de Correus núm. 106

07500 - MANACOR

(MALLORCA)

... ja començava a haver-hi qualche ball d'aferrat... les al lotes mai sortien totes soles... abans de fosca ja érem a ca nostra...

(Ve de la pàgina anterior)

morir molta gent. Hi havia casos en què sols no feien bàül, per posar-hi les persones que deixaven d'existir. Quan es morien els duïen molt ràpidament al cementiri. Era trist i dolorós, i la por ens doblegava.

A madò Margalida sembla que li ha quedat l'espant d'aquells anys a la cara. Vertaderament els nostres vellets, els nostres avantpassats, han travessat èpoques difícils i doloroses.

—Fa pocs moments em deïeu que l'any 14 no poguéreu segar. No tots els anys foren iguals. ¿On dúieu el blat per fer-lo farina?

Mestre Andreu, el moliner del molí de "Sa Torre", venia a ca nostra i a totes les cases que l'avisaven, amb un aset. Posava el sac de blat damunt l'animalet i se l'enduïa al molí per moldre'l. Una vegada feta la farina, ens la tornava.

Sorpresa per l'entrevistador! Madò Margalida ha viscut el temps en que un dels molins més representatius del nostre poble encara molia blat.

—¿Ens podríeu dir què guanyàveu de jornal en aquell temps?

—Això sí que t'ho puc dir, en part. Els meus pares l'any 14 estaven a Son Fornés, tenien dones a jornal i guanyaven sis peces cada dia (0'60 ptes.) per esterrossar de sol a sol. Eren els preus corrents en aquelles dates. Les possessions acostumaven a ser llogades per 5 anys. Els meus pares llogaren Son Fornés per 500 duros a l'any. Els pagaments es feien per la Mare de Déu dels Missatges, el 8 de setembre. Els missatges guanyaven uns 50 duros anuals i no cobraven fins que havia passat l'any.

—¿Com us divertíeu? ¿Com passàveu el temps en la vostra joventut?

—Els dies feiners no sortíem quasi mai. Els diumenges sempre acompanyades de qualche amiga, mai totes soles. Sortíem un poquet per la plaça, però abans de la fosca ja érem a ca nostra. Això sí, la padrina ens feia anar els diumenges a missa, a l'ofici i a vespres.

—Però... ¿no hi havia cap ball o algun altre divertiment?

—Durant els darrers dies fèiem molts de disfressats. Qualque ball, però de llis. Res d'aferrat. Així mateix...

Madò Margalida s'interromp i es posa a riure de gust.

—... Així mateix, com et deia, començava ja a haver-hi qualche ball d'aferrat damunt la sala de "Ca N'Aloi" (davall hi feien el cinema), i a mi m'esborraren de "Filla de la Puríssima" perquè digueren que hi havia anat. Més tard comprovaren que no era ver i em tornaren apuntar.

—¿Heu enyorat els temps de la vostra joventut?

—No enyor el temps passat. Era una vida dura... difícil... havíem de fer molt els comptes i havíem de fer molta feina i feixuga per sortir endavant. Però estic espantada del canvi tan gros que hi ha hagut de llavors ençà.

—¿Guardau qualche record agradable d'alguna persona que tractàreu llavors?

—Record molt bé i amb molt d'apreci l'amo en Joan, el meu sogre. Tenia una gran afeció per la música. Sempre va tocar amb la banda de Montuiri. Als darrers anys amb prou feines podia seguir-la quan feia qualche cercavila. Però ell aguantava tot lo que podia perquè l'estimava. Ensenyà el seu fill Llorenç —el meu home, que també tocava a la banda— el solfeig. Dues coses no li perdonava: que no resàs el rosari els vespres o que no assistís als assaigs de la banda.

—¿Recordau algun costum de la vostra joventut, que avui hagi desaparegut?

L'entrevistador se n'adona que la pregunta tendria una o unes llargues respostes, que omplirien moltes pàgines, i rectifica l'interrogant.

—Digau-nos, madò Margalida, un costum de llavors i que avui no existeix.

Ella alça el cap, deixant que la seva mirada es perdi uns moments, cercant sens dubte a través del temps i dels seus records, uns fets, uns hàbits perduts ja. I no hi ha dubte que encerta amb la seva resposta.

—Tu has reparat que tenim un cup vell... La boca del seu portal encara es

veu. Bé idò, quan fèiem vi, teníem tres botes congrenyades molt grosses dins el celler. Cada any les omplíem de vi. Quan posàvem el grifó, o sia quan n'entcetàvem una d'elles, acostumàvem a posar damunt la rebranca del portal de la casa, un ram de pi verd. Era el senyal que podien venir a comprar vi. Un costum que s'ha perdut, com tants d'altres.

Deixam madò Margalida amb molt de greu per part nostra. No la volem cansar més. Però ens n'adonam que els nostres majors, descobrint-nos els anys llunyans i durs i amb els seus costums, ens van desenterrant un tresor de coneixements i experiències velles, com el temps passat, i noves per a les generacions d'avui.

Miquel Martorell Arbona

(1) L'entrevistador visqué bastants d'anys prop de "Can Queló", a l'antic carrer de la Barrera, avui carrer Pare Vicenç Mas.

SA NOSTRA
Jove. **SUPER**
VERANO
91

EN SUPER ESPOT - PIRINEO DE LLEIDA
NATURALEZA, DEPORTES, CONVIVENCIA
Y CURSO DE INGLES.

diver

"SA NOSTRA"
CAIXA DE BALEARS

COMPRAR BÉ **ÉS**

Consumir millor

El millor que et podem donar són aquests consells

7 CONSELLS PER CONSUMIR MILLOR.

- Coneix els teus drets, així podràs elegir la qualitat que mereixes en els productes i servicis.
- Defensar-te tu totsol és més difícil. Acudeix a les associacions de consumidors. En el teu propi interès.
- No dubtis a reclamar si creus que el producte que has comprat no compleix amb les condicions necessàries.
- Informa't bé en comprar, comprova els preus i estudia prèviament diverses alternatives a l'hora de decidir-te per una.
- Llegeix els contractes i negocia les condicions quan firmis una compra important.
- No compres productes que no estiguin degudament etiquetats.
- Acudeix a Direcció General de Consum, Oficines Municipals d'Informació al Consumidor i Associacions de Consum de les Illes Balears.

GOVERN BALEAR
Conselleria de Sanitat
i Seguretat Social

DIRECCIÓ GENERAL DE CONSUM

Campanya de Normalització Lingüística

Convocada inicialment pel Govern Balear, el Consell Insular de Mallorca, el Consell Insular de Menorca, el Consell Insular d'Eivissa i Formentera i l'Ajuntament de Palma,

LA CAMPANYA INSTITUCIONAL DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA

en el moment d'iniciar les seves actuacions públiques, el gener de 1991, ha estat assumida per les INSTITUCIONS següents:

EL GOVERN BALEAR.

Els tres CONSELLS INSULARS: de Mallorca, de Menorca i d'Eivissa i Formentera.

57 AJUNTAMENTS:

de Mallorca: Alaró, Alcúdia, Algaida, Andratx, Ariany, Artà, Binissalem, Búger, Bunyola, Calvià, Campanet, Campos, Costitx, Esporles, Felanitx, Fornalutx, Inca, Lloret de Vistalegre, Lloseta, Llubí, Llucmajor, Manacor, Mancor de la Vall, Maria de la Salut, Marratxí, Montuïri, Muro, Palma, Petra, sa Pobla, Pollença, Porreres, Puigpunyent, Sant Joan, Santa Maria del Camí, Santanyí, Selva, Sencelles, Ses Salines, Sineu, Sóller, Son Servera, Valldemossa i Vilafranca;

de Menorca: Alaior, es Castell, Ciutadella, Ferreries, Maó, es Mercadal i es Migjorn Gran;

d' Eivissa i Formentera: Eivissa, Formentera, Sant Antoni de Portmany, Sant Joan de Labritja, Sant Josep i Santa Eulària.

La UNIVERSITAT BALEAR.

11 PARTITS POLÍTICS: PP, PSIB-PSOE, PSM, UM, CDS, EEM (Entesa de l'Esquerra de Menorca), ENE (Esquerra Nacionalista i Ecologista d'Eivissa), Grup Parlamentari Mixt, EU (Esquerra Unida), UB (Unió Balear) i Centristes de les Balears.

3 SINDICATS: CC.OO., UGT i STEI

1 ASSOCIACIÓ EMPRESARIAL, 8 COL·LEGIS PROFESSIONALS, 86 CENTRES D'ENSENYAMENT I 19 COL·LECTIUS I ENTITATS DIVERSES, la llista dels quals es farà pública més endavant, ja que aquests sectors estan encara en plena fase de captació d'adhesions.

****

TOTES AQUESTES INSTITUCIONS I ENTITATS S'HAN COMPROMÈS A NORMALITZAR LINGÜÍSTICAMENT LES SEVES ACTIVITATS INTERNES I EXTERNES. És a dir, a adoptar efectivament com a seva la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, tal com ho estableixen l'Estatut d'Autonomia i la Llei de Normalització Lingüística, amb ple respecte de la llengua oficial de l'Estat i dels drets lingüístics de tots els ciutadans.

Totes convoquen els seus administrats / els seus membres, socis i simpatitzants / els seus ensenyants, alumnes i pares, a col·laborar activament a la Campanya de Normalització Lingüística.

Totes fan un balanç de la seva situació actual, i un pla d'actuació per avançar tan aviat com sigui possible en el recobrament de la nostra llengua com a instrument normal de comunicació de les Illes Balears.

Els ciutadans particulars també poden fer el seu propi pla per actuar, en relació amb la llengua de les Balears, amb la mateixa naturalitat que els ciutadans d'Andalusia o de Castella-Lleó, i que els dels diferents cantons de Suïssa, o els valons i flamencs de Bèlgica, ho fan en la llengua del seu territori.

La llengua,
feina
de tots

NECESSITAM LA COL·LABORACIÓ DE TOTS!
ARA ÉS L'HORA D'ESTABLIR ELS PLANS D'ACTUACIÓ PER A 1991.

ADREÇAU LES ADHESIONS I ELS PROJECTES PER A 1991 AL
SECRETARIAT DE LA CAMPANYA, Sant Miquel, 18, 2on.
07002 Palma. Tel.: 71 75 03. Fax: 72 06 50

EL IV CONCURS LITERARI

Montuïri vist per Jaume Mayol Amengual
Detall del dibuix guanyador del primer premi en el concurs de Sant Bartomeu de l'any passat.

ENDEVINALLES

Si està assegut, està dret;
si està dret, està assegut.
Hala!, tu que ets tan sabut,
a veure si endevines que és.
(*ossat un*)

Una capseta blanca, blanca
que quan s'obri no es tanca.
¿Què és? (*no un*)

És grog i no és plàtan,
és verd i no és julivert;
sempre es mou pel vent.
¿Què és? (*un q*)

Entre dues parets blanques
hi ha una rosa groga
i es pot plantar
davant el rei de Castella.
¿Què és? (*un no un*)

Un ca abans de geure's
fa moltes voltes.
¿Després de quina se geu?
(*un darr*)

Una cosa que no és cosa,
que per tot el món es posa.
¿Què és? (*un soj*)

Una senyora molt ensenyorada
empre qualca i va banyada.
què és? (*un d*)

En el camp vaig néixer,
entre cadenes i llaços;
i el que plorarà per mi,

del meu cos farà trossos.
¿Què és? (*un q*)

Me'n vaig a caçar,
deix tot quant mat
i duc el que no mat.
¿Què és? (*els pots*)

No soc eu i ho soc.
No soc Déu fil sot.
¿Què és? (*un f*)

Una cosa negra, negra,
com un cor i quan el toquen
fa el mort (i a vegades està 10
minuts fent el mort)
¿Què és? (*un q*)

Catalina Barceló - Neus Oliver
Magdalena Pocovi
Els ho contaren els seus padrins

Dades de càire històric: Hi ha un pi de 200 anys. El metge Ferrando volia fer un hospital. Allà hi havia operat gent, davall dels garrovers. Va fer un galliner i les dones que feien feina a Son Ribes cada setmana rentaven els peus a les gallines.

Toni Verger Cerdà - Joan Socias Fiol
(Contat per Bernat Fiol, l'amo de Son Ribes)

CART I CREU UN JOC QUE S'HA PERDUT

Gràcies a la col·laboració d'en Tomeu "Mosson" hem pogut fer aquest treball.

El joc que hem triat ha estat "Cart i creu". El nombre de jugadors era variable, però quasi sempre jugaven 3 ò 4 persones o al·lots, de 7 a 13 anys. El lloc on es practicava aquest joc era conegut pel trast de ca na Serra. Els ormeigs utilitzats eren doblers. El joc era molt popular. El temps de duració s'allargava a tot l'horabaixa dels diumenges.

El joc consistia en que una sèrie d'al·lots anaven a favor de cart i els altres amb la creu. El cart de la moneda és la part on està gravada la cara, i la creu, la part oposada. Els al·lots tiraven a l'aire la quantitat de monedes que volien i el valor depenia de cada una d'elles. Quan queien en terra passaven a ser propietat del qui havia triat la part que quedava a la vista.

Gabriel Mayol - Cristòfol Amengual

FITXA TOPONIMICA SON RIBES

Nom del lloc: Son Ribes.

Situació: El sudest del terme municipal de Montuïri.

Límits: Alcoraia, Can Punta, Es Polvorí, Can Llarguet, Can Llobet, Cas Capità, Can Perull, Can Corró, etc.

Descripció morfològica: Sementers grans amb ametlers i garrovers.

Extensió: 50 quarterades.

Propietari: Guillem Bonet.

Concurs literari

Padrins i padrines relaten als seus néts alguns jocs antics ja perduts

J O C S

(Com jugaven antigament els nins i les nines)

Abans jugaven a moltes coses, com per exemple els nins jugaven a "la una i salta la mula", "pedreta corre", "baldufes", "conions"...

"La una salta la mula" es jugava de la següent manera: Un nin es posava acotat i els altres botaven per damunt d'ell.

"A conions", un comptava i els altres companys s'amagaven. Si el primer no trobava els seus amics, "la tornava a dur", es a dir, tornava a cercar els altres participants. Ara bé, si podia localitzar un nin, aquest era el qui en el joc següent "es posava".

També els agradava "amagar corretja". Tu amagaves la corretja a algun lloc i els altres companys l'havien de cercar. El qui la trobava, començava a encalçar pegant amb la corretja. Un altre joc semblant, també de "pegar", era "s'osset", molt preferit pels al.lots.

Els jocs de les nines eren molt divertits. Jugaven a "abella" amb la corda, a "l'elàstic", "a fil", "a la pilota", "a papers", "cuineres", "perruqueres", "fer de models", "ballar o cantar"... com podeu veure, no eren violents com els dels nins, i sí, en canvi, més tranquils

Maria i Teresa Ribot

(Contat pels seus pares)

Altres temps els nins jugaven a bolles a rotlet i a toc i pam. Uns jocs molt entretinguts i gens violents

(el lloc d'on s'havia agafat la pedreta). En aquest cas, el mateix nin del joc anterior "es tornava a posar" en el següent. Però si aconseguia "apuntar" tots els components del joc, en aquest cas no es tornava a posar i ho feia el nin que havia trobat primer de tots.

Toni Mesquida, Rafel Pinteño, Jaume Ramonell (contat pel nostre mestre de català)

ROTLET I TOC I PAM

Activitat lúdica: Jugar a rotlet i a toc i pam.

Jugadors: El nombre de jugadors és variable: nins i nines. Hi jugaven dels 6 fins als 15.

Lloc: A Montuïri hi solien jugar a l'escola i pels carrers i camins. Se sol jugar a la tardor.

Ormeigs utilitzats: Bolles de test i algunes de vidre.

Valoració social: Era un joc popular, encara es juga.

Duració: Una partida, normalment és de cinc minuts.

Descripció: ROTLET: Es fa un rotle a terra, que es vegi clarament. Cada participant posava una bolla al

centre del rotle. Després tiraven. El qui aconseguia treure la seva bolla més altres que hi havia enmig, eren seves. I així fins que no hi havia bolles. Però si la seva bolla quedava enmig del rotle, ja no era seva.

TOC I PAM: Tu vas a ferir la bolla del teu amic, i si la fers, dius: toc; perquè la ferida i pam; i t'hi ha de caber el pam entre bolla i bolla. I si no la fers, ell tira.

Miquel Cañellas

(Contat per la meva padrina i el padri)

E L T R E N

En aquell temps el tren era el medi de transport més corrent, perquè si no anaven en tren, anaven en bicicleta.

Per pujar al tren es pagava 1 pesseta.

El recorregut del tren era: Palma, Pont d'Inca, Marratxí, Santa Maria, Santa Eugènia, Algaida, Montuïri, Porreres, Canteres i Felanitx, que era el cap.

A les 7 del matí el tren sortia de Felanitx i de Montuïri a les 8 menys quart. De Palma sortia a les 9'15 i arribava aquí a les 10'30. A les 3'30 arribava el correu. Un tren sortia a les 18 cap a Palma. El darrer arribava a les 18'30 de l'horabaixa. El de mercaderies no tenia hora fixa. Els jornals eren de 5 ptes. al dia i 150 ptes. al mes.

El tren es llevà perquè no hi havia gent que hi anàs. Als fills dels empleats i viudes els demanaven una targeta per anar amb el tren sense pagar.

El tren anava amb carbó i quan arribaven a les cases de Cabrera qualche vegada havien d'empènyer. Després passaren al motor. Els dies normals anaven en dos vagons i els dissabtes i dímenges en duia tres. Per viudetat cobraven 37 pessetes; per dos nins i per un, 27.

El que manava el tren cobrava 5'80 ptes. al dia, però a l'any 68 ja cobraven 3.000 pessetes al mes.

En el mes de gener de 1968 es va llevar el tren, però hi ha rumors que el tornaran a posar.

Ma. Fca. Pocoví - Margl. Fontirroig

Joana Ma. Gallard

(Els ho contà Francisca Clar "Mestret" i Antoni Cerdà "Poeto")

...per a un futur millor.

A la nostra comunitat el Govern Balear ha obert el camí per a un futur millor. Hem creat el nostre propi pla d'educació, perquè volem ajudar a fomentar la cultura i l'art i també a consolidar el nostre valuós patrimoni històric.

El Govern Balear es preocupa per l'ecologia, exigeix un correcte tractament dels residus industrials i protegeix els espais naturals. Perquè valoram la qualitat de vida, promocionam l'esport i l'oci.

GOVERN BALEAR

**TOTS JUNTS
FEIM CAMÍ!**

SUCCINTA HISTÒRIA DEL FUTBOL MONTUÏRER - V

Dècada dels 60: Compra del camp "Es Revolt"

El fet més important pel que fa al futbol montuïrer fou el que es donà en el mes d'agost de 1968 quan la parròquia va comprar el camp "Es Revolt".

Per cert que aquesta adquisició es pot considerar un poc "rocambolesca". En aquell temps era batle de Montuïri Gaspar Oliver "de Meia". El Montuïri no pagava l'arrendament i el propietari no volia continuar en aquestes circumstàncies. Es va oferir a l'Ajuntament i aquest "no va anar de res", ens deia un que ho sabia. Es feren gestions amb don Juan Ferrando perquè ho regalàs i aquest no estava disposat. I en vista d'això la parròquia es va posar al davant i el rector, aleshores Miquel Vallespir, va començar a cercar doblers. Mentrestant encara no s'havien trobat tots els necessaris i arribà el darrer dia de plaç. L'hora era les 5 de l'horabaixa i la condició era que si en arribar aquesta hora encara no s'havia fet, la barrina tornava enrera, i es quedarien sense camp.

El "miracle" es va produir per mediació d'en Gabriel Arbona "Quelet". Aquest, que aleshores era secretari del Montuïri, del seu compte particular que tenia a "La Caixa", va treure tots els doblers necessaris i els va abonar, corrent el risc de la intranquil·litat, però donant una immensa prova d'amor al club i d'afició al futbol.

Menció especial en aquestes gestions es mereix en Rafel Sampol, aleshores president i possiblement el que més anys ho ha estat, així com les 54 persones que entre totes aportaren 250.000 pessetes mitjançant préstecs reintegrables en el període de cinc anys, sense cap classe d'interès.

Poc a poc es tornaren els doblers als qui els havien deixat i el camp va ésser totalment propietat de la parròquia, si bé amb la clàusula que durant 25 anys havia d'ésser utilitzat pel C.D. Montuïri. I ja tot d'una es va tancar amb marès la paret confrontant amb la carretera i s'edificaren les instal·lacions necessàries.

Va semblar que el nou camp fou propici pel Montuïri: jugava a 2a. regional i va aconseguir acabar la primera volta havent guanyat tots els partits manco

HAVIEN GUANYAT UN PARTIT DE COPA

Mentre esperaven per tornar cap a Montuïri es fotografiaren: Drets: Pep "Costa", Biel "Rupit" i Joan "Xiu" (aficionats); Jaume Fiol, Pep "Malherba", Biel Rigo, Sebastià "de Can Ripoll", Rafel "Costa", Guillem "Niu", Rafel Sampol, (Miquel de Son Canals i Joan Costa, aficionats) i Joan "Ballester". Acotats: Biel "Bello", Llorenç "Neo", Massot, Biel Sampol, un nin i Pep "Malherba".

un que el va empatar. Féu campió de grup, però els dos partits amb el Consell per ésser campió regional de 2a. els va perdre. Aquella temporada, però, va anar bé. Es proclamà campió del torneig de "Primavera" i ascendí a primera regional. Seguidament s'aixecaren les parets laterals i el camp romangué totalment tancat.

A la temporada següent, jugant a primera, les victòries ja no es prodigaren tant i el públic no va saber guardar les degudes postures, tant és així que el camp fou clausurat.

Vet ací el que passà el 22 de desembre de 1969: jugaven en "Es Revolt" contra el Llosetense i l'àrbitre, al dir de molts, els va "robar el partit" i perderen per 1 - 2. El "Diario de Mallorca" publicà un comentari del que treim això:

"El partit transcorria normalment, si es vol, amb més o manco nerviosisme entre els protagonistes, quan es produí una jugada en la qual el públic i jugadors cregueren veure penalti a l'àrea llosetina. No ho considerà així l'àrbitre, el qual fou rodejat per públic i jugadors, sortint d'aquest barbull un jutge de línia amb el jersei espanyat al mateix temps que l'àrbitre era sacsacat. S'imposà la calma,

relativament, i a l'acabament de l'encontre, el col·legiat i auxiliars en retirar-se a la caseta foren apedregats, caient una d'aquestes pedres, quan l'àrbitre es protegia amb el braç, en el rellotge de pulsera que duia, essent aquest totalment destrossat.

A la tornada a Palma i mentre es dirigia al cotxe anava protegit per la guàrdia civil, però això no fou obstacle perquè una nova pluja de pedres caigués damunt ells, ferint una d'aquestes pedres al cap de l'àrbitre, i això fou motiu perquè en arribar a Ciutat hagués d'ésser duit a una clínica on li donaren set punts de sutura. Però la cosa tampoc acabà aquí, sinó que després d'haver estat acompanyat per la força pública durant un temps prudencial, els deixaren seguir el seu camí ja tots sols, però no es comptava amb el "gamberrisme", per no dir una altra paraula major, que podria ésser salvatgisme, de certs seguidors montuïrers. Aquests darrers, amb dos cotxes havien anat seguint el dels àrbitres i en observar que havien estat ja deixats pels representants de la llei, s'anaren acostant a ells a fi de tallar-los el pas a les costes de Xorigo. S'hi acostà un d'aquests cotxes de tal manera,

(Continua a la pàgina següent)

Les infantils, campiones de grup de bàsquet

L'equip de bàsquet infantil femení, campió de grup havent guanyat els 12 partits

Després d'haver guanyat tots els 12 partits disputats a la primera fase de la lliga, l'equip infantil femení de Montuïri es proclamà campió del grup B-II. Aconseguiren 474 punts (40 per partit) i n'encaixaren 305. El segon classificat, el Cide, rebé tres derrotes, d'aquí que abans d'acabar les montuïreres ja eren campiones.

Componen aquesta plantilla: Cati Amengual, Francisca Verger, Apol.lònia Rigo, Miquela Nicolau, Coloma Miralles, Conxa Cerdà, Magdalena Pocoví (totes aquestes acaben enguany l'etapa infantil), Margalida Sandra Verger, Cati Barceló, Maria del Pilar Amengual (primer any en aquesta categoria) i les tres de mini-bàsquet: Aina Gomila, Margalida Cerdà i Maria Fca. Pocoví.

L'entrenador fou un any més Gabriel Miralles Pizà i delegada la seva dona, Fca. Maria Niell Gomila i segon entrenador, Macià Miralles Manera. A ells es deu en gran part l'èxit.

Ara s'està jugant la fase final del Play off entre els dos primers classificats de cada grup, Campos, Montuïri, La Porciúncula i Cide i el dos primers pujaran al grup A.

Aquesta fou la classificació final:

Montuïri	12	12	0	474	305	24
Cide	12	9	3	483	344	21
Vicente Paul	12	7	5	382	326	19
Sta. Mònica	12	6	6	344	338	18
B. Aires B	12	4	8	367	444	16
St. Agustí	12	2	10	379	445	14
Gesa Alcúdia	12	2	10	345	572	14

HISTÒRIA DEL FUTBOL ...

(Ve de la pàgina anterior)

al dels àrbitres, que li arrabassà la "vari-lla" lateral esquerra. ¿Què es proposaven? Ho ignoram, millor volem dir que no volem pensar-ho, però sí, volem novament dir que abans d'abandonar els seus propòsits avançaren al cotxe de l'àrbitre, esperaren que passàs, i quan això succeí, fou novament apedregat, copejant el cotxe".

L'àrbitre de l'encontre fou el senyor Vicens, el qual anys després contava que gairebé tengueren un accident provocat del qual haguessin pogut morir.

Aquests fets posaven en entredit tota una afició i un poble, l'afició del qual no es mereixia els qualificatius que va rebre des de molts indrets de Mallorca. Això anava en desprestigi i perjudici del club i de tantes persones que s'havien des-teixinat per ell.

I això també passava desgraciadament a altres camps de l'illa, com ho testifica el que poc temps després, el mateix Montuïri, jugant a Muro, no pogué acabar el partit, també per incidents, partit que va haver de finalitzar en el "Lluís Sitjar", els deu minuts que mancaven.

Eren uns temps quan els capbuïts "en feien de ses seves" i encara una part de la gent ho aplaudia. Dissortadament.

(Conclourà)

Onofre Arbona

Mini-bàsquet

A més dels equips cadet i infantil, el Club Bàsquet de Montuïri, aquesta temporada ha tengut un tercer equip que ha participat en el torneig comarcal de promoció de mini-bàsquet. Ha estat format per 18 nines entrenades per Ma. Antònia Rigo i Francisca Gomila. Sols han jugat a nivell escolar i en el seu grup hi havia els col·legis de Lloret, Sineu i Porreres. Jugaven els divendres horabaixa; totes són del primer any o d'abans a la categoria de mini-bàsquet. D'aquesta manera ja es té equip per participar la pròxima temporada a la lliga unificada (escolar-federada).

Subcampiones de Balears de Bàsquet cadet femení

Un subtítol que obtenen per segon any consecutiu

Per segon any consecutiu, l'equip de bàsquet cadet femení s'ha proclamat subcampió de Balears. Participà a les finals com a subcampió de Mallorca. I novament s'ha repetit la mateixa història de l'any passat: l'equip montuïrer es proclamà subcampió de l'illa després d'una forta lluita amb el Jovent.

Hem de ressenyar un altre brillant colofó a una temporada dura i competitiva a la qual el nostre equip ha estat

l'únic de la part forana que ha obtingut títol o subtítol autonòmic amb dret a representar Balears en el campionat d'Espanya federat. Així el Bons Aires (campió) i el Montuïri (subcampió) defensaran Balears a la fase de sector del campionat d'Espanya.

Resultats finals:

Bons Aires, 60 - Montuïri, 50

Montuïri, 63 - Eivissa, 29

Montuïri, 57 - Ciutadella, 53

(Continua a la pàgina següent)

Els jugadors dels nostres equips

EL C.D. MONTUIRÍ DE III REGIONAL

Entrenador: Joan Rosselló Mayol; **Delegat:** Antoni Sánchez Manjon; **Jugadors:** Gabriel Nicolau Sastre, Miquel Bauzá Garcias, Andreu Alcover Nicolau, Miquel Sánchez Massanet, Miquel Samaniego Quiles, Tonyete Ortiz Ferreira, Miquel Roselló Mayol, Miquel Febrer Mayol, Quico Cifre Rodríguez, Antoni Lull Sampol, Rafel Fullana Miralles, Antoni Nicolau Sastre, Rafel Miralles Rossinyol, Antoni Garcias Terrassa, Miquel Fullana Miralles, Pere Mayol Mayol, Josep Gomila Mesquida, Pere Joan Fiol Nicolau, Gabriel Ferrer Mora, Pere Cerdà Fiol, Antoni Sampol Ribas.

Ciclisme

Les carreres del "Dia des Puig"

Organitzada pel Club Ciclista de Montuiri i patrocinada per l'Ajuntament i el Consell Insular, el dia de la festa d'Es Puig se celebrà la "X Carrera Ciclista d'Es Puig".

El matí es va córrer el primer sector, per carretera, amb aquest itinerari: Montuiri, Sant Joan, Petra, Vilafranca, Randa, Lucmajor, Porreres, Vilafranca i arribada al Puig de Sant Miquel.

El segon sector es correu l'horabaixa voltant per la Plaça Major, Es Pujol, carretera vella de Manacor, carrer Palma, Pou del Rei i carrer Major. Si bé en aquest circuit, quan es duïen fetes dues voltes, els corredors es varen negar a continuar al·legant que el traçat era massa perillós; després l'organització xerrà amb ells i continuaren normalment.

El matí es correueren 80 quilòmetres i l'horabaixa, 45. El matí guanyà Fernando Escoda, de la selecció espanyola preolímpica, seguit de Nilson, de la selecció noruega. Aquests arribaren un minut davant els següents i sis davant el pilot. Els montuïers Miquel Arbona i Biel Bauzá varen arribar en els llocs 14 i 49 respectivament, d'una total de 53.

L'horabaixa guanyà Santos González, de la selecció espanyola, seguit d'Aranguren. Els montuïers feren el 17 (Arbona) i el 26 (Bauzá). I a la general, el primer fou Escoda seguit d'Aranguren, Nilson, Anderson i Patrick Serra. Miquel Arbona va quedar el 17 i Biel Bauzá el 26.

Cal remarcar l'esforç i bon paper d'aquests dos montuïers que aconseguiren acabar tan dura prova, amb la presència dels millors corredors de Mallorca i de les seleccions pre-olímpica i noruega.

EL BARÇA BENJAMÍ EN ES REVOLT

Organitzat pel C.I.M., el Divendres Sant, Montuiri fou escenari d'un partit de futbol del "III Torneig Nacional de Futbol Benjamí", entre la selecció de la Part Forana i el C.F. Barcelona. Hi hagué una gentada, possiblement una de les majors a Montuiri per veure un partit de futbol. Va guanyar el Barça per 7 - 0 i la gent va gaudir de l'alt nivell futbolístic d'aquests nins catalans que ja duen l'escola d'En Cruiff.

L'Ajuntament va convidar a dinar l'expedició del Barcelona al restaurant "Cas Carboner" i abans del partit va entregar dues plaques com a record a ambdues seleccions.

Club Columbòfil Missatger d'Algaida i Montuiri

Els resultats han estat dolents després de les quatre darreres amollades de coloms missatgers des d'Alcoi (Alacant) (325 qms.), Alacant (325 qms.), Valdepeñas (C. Real) (550 qms.) i Puertollano (C. Real) (625 qms.)

La classificació general del campionat social, premi "Seguridad y Limpiezas" és aquesta:

- 1.- Sebastià Barceló (Vilafr.) 7.508 pts.
  - 2.- Andreu Oliver (Algaida) 6.171 "
  - 3.- Germans Miralles (") 7.085 "
  - 4.- Cosins Verger (Montuiri) 5.333 "
  - 5.- Bartomeu Miralles (Alg.) 5.144 "
  - 6.- Fco. Llamas (Algaida) 4.597 "
  - 7.- Sebastià Mas (Montuiri) 3.775 "
  - 8.- Martorell-Gomila (") 3.256 "
  - 9.- Mut-Mut (Algaida) 2.539 "
  - 10.- Miquel Barceló (Montuiri) 2.154 "
- i continua fins a 19 classificats.

TROBADA DE CRIADORS D'AUS

La primera trobada de l'Associació de Criadors d'Aus" se celebrà el mes passat a Montuiri. Hi assistí el President del Consell Insular i el Batle de la vila.

Martí Ferrer Ribas, que n'és l'"alma mater" d'aquesta nova associació a Mallorca, pretén potenciar la cria i difusió dins aquest àmbit territorial de les aus de raça que en opinió dels socis mereixin ésser promocionades, sense ànim de lucre. Volen recuperar les races autòctones de Mallorca i també promoure exposicions, concursos, fires i mostres amb la intenció de donar a conèixer les diferents races de gallines, coloms, faisans, perdius, ànneres, aus...

Joan Verger prometé el seu recolzament personal i el del C.I.M. i la col·laboració en els aspectes relacionats amb la recuperació de races autòctones.

CRISTÒFOL ANDREU I TOMEU VERGER, SELECCIONATS

Dos rossets futbolistes montuïers han estat seleccionats per jugar amb la selecció benjamí de la part forana, del C.I.M. i amb la juvenil balear. Cristòfol Andreu, "En Cris", va ser alineat en el torneig benjamí de Pasqua i en Tomeu Verger es va enfrontar a la selecció juvenil valenciana en el "Miquel Nadal". Enhorabona i... cap amunt!

ESPORT ESCOLAR

Resultats del mes d'abril:

- Bàsquet aleví masculí
Montuïri, 9 - Porreres, 37
- Bàsquet infantil masculí
Montuïri, 55 - Porreres, 37
- Hàndbol aleví masculí
Montuïri, 21 - Algaida, 4
- Hàndbol aleví femení
Montuïri, 5 - Algaida, 3
- Hàndbol infantil masculí
Montuïri, 12 - Algaida, 14
- Hàndbol infantil femení
Montuïri, 20 - Algaida, 8

Amb aquests resultats els equips del nostre Col·legi s'han proclamat campions comarcals de hàndbol a les quatre categories i de bàsquet infantil masculí. Aquest mes de maig participaran a les finals de Mallorca de promoció que se celebraran a Palma, Muro, Lluçmajor i Montuïri (aquí les de hàndbol aleví masculí i femení).

BASQUET

- Infantil Femení (play off final)
Montuïri, 54 - Campos, 50
- La Porciúncula, 22 - Montuïri, 20
- Mini-bàsquet femení
Sineu, 51 - Montuïri, 12

FUTBOL-SALA ESCOLAR

- Cicle inicial
Montuïri, 4 - Arinay, 1
- Benjamins
Montuïri, 5 - Algaida, 3

PARES CONTRA FILLS

Simpàtic partit de futbol, igual que l'any passat i en el mateix dia, el que disputaren el dimarts de Pasqua els pares del Col·legi Públic contra els propis fills. Es va jugar l'horabaixa en el camp de futbol "Es Revolt". Els fills guanyaren als pares per 4 - 3.

Subcamiones de Balears de bàsquet cadet femení

(Ve de la pàgina anterior)
Aquesta fou la classificació final:

Bons Aires	3	3	0	186	106	6
Montuïri	3	2	1	170	143	5
Consolació	3	1	2	153	138	4
Ses Salines	3	0	3	86	298	3

Dos equips escolars de ping-pong a les finals de Mallorca

Dos equips del Col·legi Públic "Joan Mas i Verd" estan participant a les finals del campionat de Mallorca de ping-pong que des del passat 13 d'abril s'estan disputant en el poliesportiu "Prínceps d'Espanya" de Palma.

Es tracta dels alevins i infantils que s'havien proclamat campions de la comarca. L'equip aleví està format per Llorenç Munar, Biel Sampol, Damià Vaquer i Miquel Cañellas. Amb ells hi juguen el C.T. "Tramuntana" del Port de Pollença i un equip de Palma.

Els jugadors infantils són: Macià Coll, Joan Sampol, Jaume Rossinyol i Rafel Honorat Ribas. Participen a les finals de la seva categoria un total de sis equips.

El sistema de joc és de lliga a una volta i les partides es duen a terme cada dissabte dematí. Els resultats de les dues primeres jornades foren aquests:

- Aleví Montuïri, 1 - Port Pollença, 3
- Infantil Montuïri, 3 - Cub T.T.Inca, 2
- Infantil Montuïri, 3 - Artà, 1

DIADA AUTOMOBILÍSTICA

La segona festa de Pasqua, dia 1 d'abril, se celebrà la "VII Diada Automobilística" amb proves el matí i l'horabaixa, de regularitat i d'habilitat.

Hi participaren 45 cotxes. Hi hagué un "slalom" a la carretera vella de Manacor i un altre en Es Dau. La prova de regularitat fou de 23 quilòmetres i les proves d'habilitat, en el camp de futbol.

- Els primers classificats foren aquests:
1. R. Rosselló-A. Ballester, de Porreres.
  2. G. Pons- N. Beltran, de Lloret.
  3. J. Mayol-B. Roig, de Montuïri.
  4. V. Vaquer-F. Serra, de Montuïri.
  5. M. Sastre-B. Mayol, de Montuïri.
  6. M. Fullana-G. Ferrando, de Montuïri
  7. B. Verger-Ll. Mayol, de Montuïri.
  8. J. Manera-M. Barceló, de Montuïri.
  9. M. Verger-A. Sastre, de Montuïri.
  10. A. Verger-R. Massanet, de Montuïri.

EL BASQUET MONTUÏRER AL PAÍS BASC

Quan surti l'edició del present número de BONA PAU ja s'haurà disputat la fase de sector del campionat d'Espanya de bàsquet cadet federat en el qual hi ha pres part el Montuïri com a subcampió de Balears i en representació de la nostra Comunitat Autònoma.

Havien de jugar els dies 25, 26 i 27 d'abril contra "Ursulinas", campió de Navarra, "Mislata", subcampió de la Comunitat Valenciana i "Ciudad de Melilla", de Màlaga, subcampió d'Andalusia, si bé aquest darrer partit no se celebrà per renúncia del club malagueny.

D'així com anaren les coses a l'equip montuïrer, informarem a l'edició del proper juny.

El Montuïri sense positius ni negatius

Al final del campionat, els Cadets han quedat classificats els cinquens
A la pròxima temporada podran jugar a primera divisió
L'equip de III Regional també ha acabat, però en darrer lloc

BENJAMINS

Montuïri, 2 - Portocristo B, 1

Amb aquest partit va acabar la present temporada 90-91 per als benjamins del torneig del C.I.M. Els nostres "benja" han quedat setè després de dur a terme una bona temporada. Aquesta ha estat la classificació final del seu grup:

Santanyí	26	24	0	2	186	16	50
Badia	26	24	0	2	120	17	50
Olímpic A	26	22	0	4	164	29	44
Ses Salines	26	19	1	6	111	52	39
Porreres	26	17	1	8	80	35	35
Espanya	26	14	2	10	47	58	30
Montuïri	26	13	2	11	51	50	28
Col.S.Jordi	26	14	0	12	68	54	28
Barracar	26	9	1	16	38	76	19
Felanitx B	26	7	2	17	34	95	16
Vilafranca	26	6	1	19	28	85	13
P.Cristo B	26	3	1	22	11	133	7
Campos B	26	2	3	21	7	93	7
Escolar	26	0	0	26	3	153	0

INFANTILS

Montuïri, 6 - Portocristo, 0
Port Pollença, 5 - Montuïri, 4
Montuïri, 0 - Murense, 4

CADETS

Montuïri, 3 - Colònia, 0

Aquest encontre corresponia a la darrera jornada del campionat, Els nostres jugadors han duit a terme una excel.lent campanya. Han quedat cinquens, la qual cosa els dona dret a jugar a la I divisió d'aquesta categoria que s'instaurarà a partir de la propera temporada 91-92. La classificació final ha romàs així:

Escolar	26	20	6	0	69	9	46
Manacor A	26	19	5	2	118	20	43
Badia	26	17	4	5	71	27	38
Cardassar	26	13	9	4	52	25	35
Montuïri	26	14	4	8	56	30	32
Margarit.	26	11	8	7	33	34	30
Campos	26	13	3	10	64	47	29
Espanya	26	9	4	13	36	53	22
Avance	26	8	4	14	38	58	20
Ses Salines	26	8	3	15	32	56	19
Porreres	26	8	3	15	38	65	19
Barracar	26	5	5	16	33	76	15
S'Horta	26	5	4	17	26	63	14
Colònia	26	0	2	24	11	114	2

JUVENILS

Montuïri, 7 - Consell, 1

III REGIONAL

Montuïri, 2 - Gesa Alcúdia, 1

També aquest partit ha esdevingut la despedida de la lliga d'aquest conjunt. La seva actuació ha estat negativa en quant a resultats, ja que han quedat darrers. El motiu, la manca d'assistència als entrenaments. Tenim bons jugadors, però això no basta. Cal més sacrifici. S'espera que a la propera temporada les coses es prenguin d'una altra manera. Així i tot han acabat el campionat, cosa que molts dubtaven. La classificació final fou aquesta:

Vilafranca	20	14	4	2	57	18	32
Atl. Llubí	20	12	4	4	41	22	28
Sant Joan	20	9	6	5	33	27	24
Campanet	20	10	3	7	52	29	23
J. Sallista	20	8	6	6	22	21	22
Colònia	20	6	7	7	23	29	19
Ariany	20	8	3	9	43	37	19
P. Cristo	20	9	1	10	38	36	19
P. Pollensa	20	7	2	11	29	57	16
Alcúdia	20	3	4	13	18	48	10
Montuïri	20	2	2	14	24	59	6

I PREFERENT

Montuïri, 3 - Espanya, 1

Irregular matx a causa de les dues expulsions de l'equip llucmajorer, que va jugar amb nou jugadors gairebé tota la segona part. També va influir l'estranya actuació de l'àrbitre, Rios. Els locals, després de perdre per 0-1, marquen tres gols (Rafa, 2 i Capellà) quan els visitants actuaven amb inferioritat numèrica.

Felanitx, 0 - Montuïri, 0

En "Es Revolt" els felanitxers ens guanyaren per 1 - 5 i en "Es Torrentó", a la segona volta, el Montuïri li empatà. ¿Per què? Ben clar, perquè ara les coses es duen d'una manera més seriosa i hi ha ordre a l'equip i... abans, no. Amb aquest resultat el Montuïri va esborrar el darrer negatiu que li quedava dels molts que tenia al començament de la segona volta.

Montuïri, 2 - Sencelles, 1

Pèsim partit d'ambdós equips. Semblava de la primera volta. La fase inicial va quedar en empat a zero. El fet d'avançar línies i la substitució d'un defensa per un centrecampista va possibilitar que el Montuïri creàs ocasions de gol. I aquests foren marcats per Rafa i Maestre.

Biel Gomila

Restaurant
Ca's Carbone

(DIMARTS TANCAT)

REFRESCS DE NOCES, COMUNIONS, BAPTISMES

Ctra. Manacor, km. 28 - Telf. 64 65 04 - 07230 Montuïri

Pluviòmetre

Abril de 1991

Dia 2	1'50 litres
" 3	5'30 "
" 17	13'50 "
" 24	3'20 "
" 25	6'60 "
Total	30'10 "

Temps passat**25 ANYS ENRERA**

Maig de 1966

Nou notari

No hi havia ningú que tengués record que de Montuïri hagués sortit cap notari. Idò bé, després de les dures oposicions ha obtingut plaça En Mateu Oliver Verd, el qual fou destinat a Villanueva del Campo (Zamora).

50 ANYS ENRERA

1 de Maig de 1941

Cessament de la Practicant

La que havia exercit de practicant titular de l'Ajuntament, Joana Aina Verger Serra, demanà que en data 1 de Maig de 1941 se li donés el cessament, no obstant no se li concedí, i fou la del 18 de febrer anterior.

Demografia

Abril de 1981

NAIXEMENTS

Dia 15.- Jaume Mateu Lladó Trobat, fill de Joan Ramón i Aina.

Dia 15.- Aina Marina Lladó Trobat, filla de Joan Ramón i Aina (bessons).

Dia 15.- Margalida Fiol Janer, filla de Bernat i Maria Antònia.

DEFUNCIONS

Dia 1.- Margalida Roca Mayol, fadrina de 91 anys. "Piadosa".

Dia 2.- Francisca Munar Rebassa, viuda de 86 anys. (Ripoll).

Dia 5.- Josep Cerdà Noguera, fadrí de 57 anys. "Moio".

Dia 22.- Francisca Verger Miralles, casada de 82 anys. "Cucuïna".

MATRIMONIS

Dia 6.- Pere Mayol Mayol amb Francisca Garí Romero.

Dia 20.- Antoni Fiol Regis amb Antònia Mas Rigo.

Noces d'or

8 Maig 1941

Gabriel Miralles Sampol "Queló" amb Isabel Mas Arbona "Darreta"

Els desitjam que aquest esdeveniment sia pressentiment de salut i molts d'anys de felicitat

Cuinar en casa

PASTÍS D'ESPINACS

INGREDIENTS

- Pasta de fulls.
- Una ceba grossa.
- Una cullerada de farina.
- Mitja tasetta de llet.
- 1/4 de carn capolada, de porc.
- 2 manats i mig d'espinacs.
- Un ou.
- Formatge rallat.

ELABORACIÓ

Untar un motle de mantega, forrar-lo de pasta de fulls, ben aprimada. Sofregir una ceba tallada petita i la carn; posar-ho bé de sal i pebrebò; afegir una cullerada de farina i mitja tasetta de llet, ben remenat, com si fèssim baixamel. Posar els espinacs bullits, escolats i tallats petits, mesclar-ho bé. Mesclar dins el motle i tapar-ho de pasta de fulls com una panada. Remenar un vermell d'ou mesclat amb formatge rallat, escampar-ho per damunt, i al forn.

Gloses

A EN SION NICOLAU "VOLANDÍ"

Que molts d'anys puguis fer festa amb amor i humilitat.

Que els Reis, que hi tens amistat, que quedin més bé que aquesta, que em vaig espenyar sa testa però res m'és arribat.

A UNA NINA

A Déu te coman, nineta, en aquest moment donat, que visquis amb humildat i siguis bona al·loteta, que servesquis ta mareta quan ja sigui més velleta amb tota necessitat.

ENDEVINALLA

Es meu sebre se mereix un moment de preguntar: ¿quin arbre en el món hi ha que fruita i no floreix, i tan ciutadà com pagès tot l'any en poren menjar?

(Solució: La figuera)

Miquel Massanet "Parri"

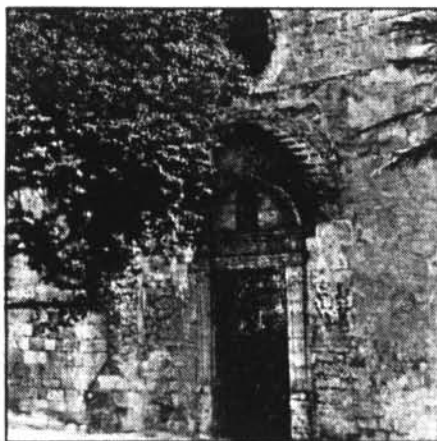

La nostra dibuixant, Catalina Sastre, així veie la façana de la clastra de Son Toni Coll

L'actitud oberta i disponible dels membres del Consell Parroquial, enaltida pel Bisbe

La trobada del Sr. Bisbe amb els Consells de Pastoral de les parròquies solidàries d'Algaida, Porreres i Montuïri, celebrada a Algaida dia 20 d'abril, fou positiva i encoratjadora. El Sr. Bisbe qualificà l'experiència de les nostres parròquies solidàries com a capdavertera dins la pastoral de Mallorca, i remarquè que si bé no es pot demanar una presència constant de cada rector a cada una de les parròquies, és molt important el contacte periòdic a distints nivells i el compartir l'amistat i caminar en una mateixa línia pastoral. Agrafà l'actitud oberta i disponible de tots els membres dels tres Consells, i els encoratjà a seguir treballant de forma coordinada, encara que respectant sempre la personalitat i característiques de cada poble.

Els tres Consells es tornaran trobar dia 6 de maig a la residència de Porreres, a les 9'30 del vespre, per reflexionar junts sobre: "¿Què hem fet per acostar-nos al poble? ¿Què podem fer?" El

tema serà dirigit per mosèn Llorenç Tous.

CATEQUESI FAMILIAR

Després de tot un curs de reunions quinzenals i amb assistència més o manco constant d'una vintena de mares i mitja dotzena de pares, per al mes de maig estan previstes les darreres sessions

de Catequesi Familiar, amb els següent programa:

- Dia 7: "Nosaltres som l'Església".
- Dia 21: Avaluació del curs i celebració.

A més a més està programada per al dimenge dia 2 de juny una excursió de convivència, que probablement serà al Puig de Sant Miquel i inclourà, seguint l'experiència positiva d'anys anteriors, compartir l'Eucaristia i els jocs i la berenada davall els pins.

A petició i per acord conjunt dels pares, les celebracions comunitàries de les Primeres Comunions seran ja dins el temps d'estiu: concretament dia 23 de juny i dia 18 d'agost.

Prèviament es programarà una celebració comunitària del sagrament de la Penitència, amb la participació dels pares i fills.

Cal destacar, com a resultat positiu de la catequesi d'enguany (familiar i infantil), que un grup de nins han començat a participar de forma activa, com escolanets, lectors, etc., en les celebracions de l'Eucaristia. Que sigui per molts d'anys.

¿Una segona evangelització?

Són encara relativament recents els temps del nacional-catolicisme quan les esglésies s'omplien, quan la convocatòria d'un congrés eucarístic rebia una resposta massiva o quan els predicadors de Quaresma tenien poder de convocatòria i els penitents feien fila esperant el seu torn davant el confessional. Són encara relativament recents els temps en què els diaris tenien sempre alguna notícia religiosa de primera pàgina o quan els bisbes ocupaven un lloc en el Parlament. Són encara tan recents aquells temps que sospit que parlar d'evangelitzar els allunyats respon per a alguns nostàlgics al desig de recuperar uns temps suposadament millors. Com si l'objectiu d'una segona evangelització fos el de reconvertir els cristians que han tornat indiferents en cristians practicants.

També es mouen dins l'enyorança els qui com a alternativa d'una societat confessionalment catòlica ara voldrien crear un partit polític animat i sustentat per l'Església oficial. No crec que tampoc sigui això una segona evange-

lització.

És ver que la democràcia en el nostre país ha produït, no sé si intencionadament o de rebot, com una reacció pendular enfront d'una Església que durant molts d'anys havia estat sociològicament significativa i políticament influent. La reacció es manifesta en dues vertents: des de fora consisteix en voler circumscriure la fe a l'àmbit purament privat i delimitar l'acció de l'Església dins unes àrees marginals de la vida del país. Des de dins la reacció consisteix en replegar-se dins petits grups i crear mons cristians apart. No pot ésser aquest el camí d'una segona evangelització.

Imagin la segona evangelització bàsicament en dos camps d'acció:

1.- Crear cristians conscients, sense tenir por a tornar pocs.

2.- Construir el Regne de Déu, sembrant llavors de veritat, de justícia, d'amor i de pau sense pretensions de recollir-ne ja els fruits.

Sebastià Salom

JORNADA MUNDIAL DE LES COMUNICACIONS SOCIALS

La Diòcesi de Mallorca va participar el passat 28 d'abril a la celebració de la "Jornada Mundial de les Comunicacions Socials", una diada que fou decretada pel Concili Vaticà II amb l'objecte de promoure entre els feels una reflexió sobre l'important paper que juguen els mitjans de comunicació i les seves possibilitats d'afavorir el progrés i la unitat entre els homes de tot el món.

El missatge que el Papa Joan Pau II ha volgut transmetre en la celebració del dia de les comunicacions socials insisteix en que la premsa, la ràdio, la televisió, el cinema... "poden ésser mitjans eficaços d'una major companyonia i autèntic progrés humà. El fet que els mitjans puguin servir per enriquir o empobrir la naturalesa de l'home depèn de la visió moral i responsabilitat ètica dels qui estan implicats en el procés de les comunicacions".

Per tots aquests motius, a les misses d'aquest darrer diumenge d'abril es va insistir en la importància de les comunicacions socials.